

Belediye

Cumhuriyet Halk Partisi'nin Dijital Yayınıdır

Gazetesi

"KIRSAL KALKINMA, DEMOKRATİK VE KATILIMCI YÖNTEMLERLE SAĞLANIR"

Dr. FATİH ÖZDEN
Ege Üniversitesi
Tarım Ekonomisi
Bölümü

Röportaj

"Özellikle son yıllarda uygulanan hatalı politikalar nedeniyle kırsalda yaşayanlar için tarımsal gelir olanaklarının azalmasıyla birlikte tarım dışı geçim kaynakları da kırsal kalkınmanın önemli gündem maddelerinden birisi olmuştur. Bu kapsamda kırsal turizm, el sanatları, zanaatkarlık, kırsal sanayi, ticaret gibi alanların alternatif istihdam yaratması beklenmektedir. Bu imkânlar aynı zamanda yöresel ve yerel koşullara da bağlıdır. Kırsal alanlarda bu olanakların kısıtlı kalması nedeniyle son yıllarda köyden kente göç olgusu önemli bir sorundur." Sayfa.2

Haftanın Röportajları

Sayfa.6

TARIM POLİTİKALARINI, TARIMSAL ÜRETİMİ, TARIM VE HAYVANCILIĞA YÖNELİK ÇALIŞMALARINI BAŞKANLARLA KONUŞTUK.

SEYİT TORUN

CHP Yerel Yönetimlerden
Sorumlu Genel Başkan
Yardımcısı ve Ordu
Milletvekili

"37 MİLYARLIK PROJELERİMİZ İMZA BEKLİYOR"

Belediyeler, vatandaşlara en yakın kamu kurumlarıdır. Siyasi partizanlık yaparak belediyelerin hizmetlerine engel olmak, hizmet bekleyen vatandaşları cezalandırmaktır. Sadece şahsi ikbal uğruna kendi halkına kötülük yapmak, siyasi tükenmişliğin göstergesidir. Sayfa.3

Fark Yaratan Projeler

KEMAL DENİZ BOZKURT

İstanbul-Esenyurt
Belediye Başkanı

"MODERN VE NİTELİKLİ BİR EĞİTİM TESİSİ TASARLADIK"

"Çocuk Üniversitesi", çocukların ve gençlerin becerilerini (yetkinlik, yeterlilik, karakter) geliştirmeyi hedeflemektedir. Önerilen eğitim hizmeti modeliyle çocuklara ve gençlere sunulacak eğitim olanakları oldukça önemlidir. Çocukların ve gençlerin yetkinliklerinin, karakter özelliklerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Dünya Ekonomik Forumu'nun 2016 Yılı Eğitim İçin Yeni Vizyon Raporu'nda vurguladığı gibi, sosyal ve duygusal öğrenme araçlarının ve metotlarının uygulanmasını amaçlanmaktadır. Sayfa.27

Fark Yaratan Projeler

AKİF KEMAL AKAY

Adana-Seyhan
Belediye Başkanı

"YENİLİKÇİ FİKİRLERİN ÜRETİLMESİNE İMKÂN TANIDIK"

Teknoloji ve İnovasyon Merkezi'ni, öğrencilerin gelişmiş teknolojik imkânlara ulaşması için hayata geçirdik. Teknoloji ve İnovasyon Merkezi Projesi'yle Genç Dostu Şehirler Proje ve Fikir Yarışması'na katıldık, ödül almaya hak kazandık. Gençlerin ve çocukların bilimi, sanatı ve gelişen teknolojiyi takip edebileceği, uygulayabileceği, kendi projelerini üretebileceği ve yetenekleri doğrultusunda faaliyetlerde bulunabileceği bir alana ihtiyaç olduğunu tespit ettik, bu doğrultuda Teknoloji ve İnovasyon Merkezi'ni kurduk.

Sayfa.29

TARIMSAL ÜRETİMDE DÜNYA ÖRNEKLERİ

Sayfa.5

Belediyelerden Haberler

Sayfa.19

SODEMSEN

ESİN BAYRAMOĞLU
SODEMSEN Toplu İş Sözleşmesi Avukatı
TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ
KAVRAMI VE İÇERİĞİ

Sayfa.26

"KIRSAL KALKINMA, DEMOKRATİK VE KATILIMCI YÖNTEMLERLE SAĞLANIR"

Kırsal kalkınmanın bileşenleri nelerdir? Kır ve kent arasında sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan dengeyi sağlayacak kalkınma modelleri oluşturulurken nelere dikkat edilmeli?

FATİH ÖZDEN: Kalkınma modelleri veya yaklaşımları aynı zamanda kırsal kalkınmanın bileşenlerini de belirlemektedir. Entegre Kırsal Kalkınma Modeli, kırsal kalkınmayı ekonomik, sosyal, kültürel, çevresel ve altyapı olanakları açısından bütüncül olarak ele alması nedeniyle kır-kent arasında dengenin sağlanması açısından en uygun modeldir.

Entegre Kırsal Kalkınma Modeli'nin fiziksel ve beşeri kalkınma olmak üzere iki temel bileşeni vardır. Fiziksel kalkınma, kırsal yerleşmeleri ve çevre koruma boyutlarını içerir. Kırsal yerleşme boyutunda, yerleşim planları, ulaşım, iletişim, su, elektrik, kanalizasyon gibi altyapı bileşenleriyle sağlık, eğitim tesisleri gibi hizmet altyapı olanakları söz konusudur. Çevre koruma boyutunda ise, toprak-su varlıklarının ve doğal floranın korunması, erozyonun önlenmesi gibi tedbirler bulunmaktadır.

Diğer temel bileşen olarak ifade ettiğimiz beşeri kalkınma ise, ekonomik ve sosyo-kültürel boyutu ifade etmektedir. Kırsal alanları niteleyen temel özelliklerin başında ekonomik faaliyetlerin büyük oranda tarıma dayalı olması gelir. Dolayısıyla kırsal kalkınmanın ekonomik boyutunda tarımsal kalkınma önemli bir yer tutar. Son yıllardaki teknolojik gelişmelerle birlikte tarım eskiye oranla daha fazla sermayenin biriktiği bir alan hâline gelmiştir. Buna bağlı olarak kırsalda yaşayan çiftçilerin dışında elinde sermayesi olan yatırımcılar da tarımsal faaliyetlere ilgi göstermeye başlamıştır. Rekabet koşullarını kırsalda yaşayan çiftçiler aleyhine etkileyen böylesi bir gelişme sonrasında kooperatifçilik ve örgütlenme, kırsal kalkınma için çok daha önemli bir bileşen hâline gelmiştir.

Özellikle son yıllarda uygulanan hatalı politikalar nedeniyle kırsalda yaşayanlar için tarımsal gelir olanaklarının azalmasıyla birlikte tarım dışı geçim kaynakları da kırsal kalkınmanın önemli gündem maddelerinden birisi olmuştur. Bu kapsamda kırsal turizm, el sanatları, zanaatkarlık, kırsal sanayi, ticaret gibi alanların alternatif istihdam yaratması beklenmektedir. Bu imkânlar aynı zamanda yöresel ve yerel koşullara da bağlıdır. Kırsal alanlarda bu olanakların kısıtlı kalması nedeniyle son yıllarda köyden kente göç olgusu önemli bir sorundur. Ancak göç olgusunu sadece ekonomik faktörlere bağlamak hatalı olur. Zira gençler başta olmak üzere sosyo-kültürel açıdan kırsal alanlarda beklediğini bulamayan insanlar da çözümü göç etmekte bulunmaktadır. Özellikle eğitim, sağlık gibi kamusal hizmetlere ulaşım, sanat, spor gibi sosyal ve kültürel faaliyetlerin kısıtlı olması, kırsal yaşam motivasyonunu olumsuz etkilemektedir. Dolayısıyla sosyo-kültürel olanakların yaratılması da en az ekonomik kalkınma kadar kırsal kalkınmanın önemli bir bileşeni olarak karşımıza çıkmaktadır.

Türkiye'de kırsal kalkınmaya yeteri kadar önem veriliyor mu? Türkiye tarımının sorunlarını çözecek kırsal kalkınma politikalarında hangi unsurlar ön planda tutulmalı?

FATİH ÖZDEN: Bu soruyu kâğıt üzerinde yazılı olanlar ve uygulamada karşımıza çıkanlar olarak iki farklı şekilde yanıtlayabilirim. Kâğıt üzerinde baktığımızda, Türkiye'nin bir kırsal kalkınma stratejisinin olduğunu, bu stratejinin biraz önce saydığımız boyutlarıyla bütüncül Entegre Kırsal Kalkınma Modeli'ne dayandığını söyleyebiliriz. Bunun yazılı olarak vücut bulmuş hâli ise, AB uyum sürecinde hazırlanmaya başlanan Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi belgesidir.

RÖPORTAJ

**Dr. FATİH
ÖZDEN**

Ege Üniversitesi
Tarım Ekonomisi Bölümü

Lisans ve lisansüstü eğitimini Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü'nde tamamladı. Çalışma konuları arasında kırsal kalkınma, tarım politikaları, alternatif tarım-gıda sistemleri, agroekoloji, gıda egemenliği yer almaktadır. Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi ve Tarım Ekonomisi Derneği Yönetim Kurulu üyesidir. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Doğa ve İnsan Dostu Gıda Topluluğu'nun koordinatörlüğünü yürütmektedir.

2021-2023 dönemi için hazırlanan belgede, kırsal ekonominin geliştirilmesi ve istihdam imkânlarının artırılması, kırsal çevrenin iyileştirilmesi ve doğal kaynakların sürdürülebilirliğinin sağlanması, kırsal yerleşimlerin sosyal ve fiziki altyapısının geliştirilmesi, kırsal toplumun beşeri ve sosyal sermayesinin geliştirilmesi ve yoksulluğun azaltılması, yerel ve kırsal kalkınmaya ilişkin kurumsal kapasitenin geliştirilmesi olmak üzere beş stratejik amaç belirlenmiştir. Belge, stratejik amaçların belirlenmesiyle sınırlı kalmamış, her bir amaca ulaşmak için hangi konulara öncelik verileceği, öncelik verilen konular için alınacak tedbirler de tek tek belirlenmiştir. Bu amaçlar doğrultusunda önceliklerin belirlenmesi, tedbirlerin uygulanması için kurumsal altyapı da oluşturulmuştur, idari-mali özerkliğe sahip olan, özel bütçeli Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu kurulmuştur.

Ayrıca 2006 yılında çıkarılan 5488 sayılı Tarım Kanunu, bir bütün hâlinde tarımsal kalkınmaya yönelik amaç ve araçları belirlerken, özel olarak 15. maddede kırsal kalkınmayla ilgili konuları içermektedir. Bu madde altında uygulanacak kırsal kalkınma programlarında katılımcılığın ve tabandan yukarı yaklaşımın temel ilkeler olduğuna vurgu yapılmaktadır. 21. maddede ise, tarımsal desteklemeler için ayrılacak kaynağın gayrisafi milli hasılanın yüzde birinden az olamayacağı belirtilmektedir.

Görüldüğü üzere yazılı olarak kırsal kalkınma stratejilerinin belirlendiğini, bunları gerçekleştirmeye yönelik yasal ve kurumsal altyapısının oluşturulduğunu söyleyebiliriz. Ancak uygulama aşamasına baktığımızda, ne yazık ki, aradan geçen zaman zarfında dokümanlarda yazılı olan amaçlara ulaşmada yeterli mesafeyi katettiğimizi söyleyemeyiz. Bazı projeler aracılığıyla yapılan destekler hem katma değer hem de istihdam yaratmada etkili olabilir. Ancak bu etkilerin Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi'nde belirtilen hedefler açısından Türkiye'de yaygın olumlu bir sonuç doğurduğunu söylemek mümkün değildir. Bunun nedenleri konusunda çok şey söylenebilir. Genel olarak ifade edecek olursak, yapılan desteklerin çok büyük bir bölümünün ekonomik destekler olduğunu, sosyo-kültürel ve fiziksel altyapı yatırımlarının yetersiz kaldığını görüyoruz. Oysa kırsal kalkınma çok yönlü, çok boyutlu bir süreçtir. Ayrıca yapılan etki analizleri, verilen ekonomik desteklerin de çoğunlukla ya zaten kırsal alanlarda belli bir ekonomik güce ulaşmış büyük çiftçilere ya da elinde sermayesi olup dışarıdan tarıma yatırım yapmak isteyen girişimcilere yönlendirildiğini göstermektedir. Kırsal kalkınmanın odaklanması gereken başlıca kesimler, küçük-orta ölçekli işletmeye sahip köylüler, topraksızlar, kadınlar, gençler gibi gruplar olmalı. Türkiye'de bu kesimlere yönelik de kırsal kalkınma destekleri vardır. Ancak bu kesimler, kırsal kalkınma politikalarının odağında yer almamaktadır. Bunun birtakım politika hedeflerine ulaşmada önemli bir ayırım olduğunu düşünüyorum.

Altyapı hizmetleri konusunda da durum iç açıcı değildir. Daha önce bu hizmetleri yerine getiren Köy Hizmetleri Genel Müdürlükleri 2005 yılında kapatıldı. Söz konusu görev, İl Özel İdareleri'ne verildi. Büyükşehir Kanunu sonrasında köylerin tüzel kişiliklerini kaybedip, mahalle statüsüne geçirilmesinin ardından İl Özel İdareleri de kaldırılarak söz konusu hizmetlerin büyük bir bölümünden yerel yönetimler sorumlu hâle getirildi. Bu değişiklikler özellikle altyapı hizmetlerinin etkin bir şekilde yapılmasının önünde engel oluşturmıştır. Bunun dışında yine eğitim ve sağlık hizmetleri açısından da son yirmi yılda geçmişe ait önemli kazanımların yitirildiğine, köylerde okulların, sağlık ocaklarının kapatıldığına şahit olduk.

Kırsal kalkınmanın önemli bir bileşeni olan tarımsal kalkınmanın sağlanmasında önemli bir rolü olan tarımsal desteklemeler konusuna da vurgu yapmak isterim. Tarım Kanunu'nun çıktığı 2006 yılından bu yana tarıma ayrılan destekler kanunda belirtilen hâliyle milli gelirin %1'i seviyesine hiçbir zaman ulaşmamıştır. Farklı kaynaklardan elde ettiğim veriler ışığında yaptığım hesaplama göre, 2009-2020 yılları arasında Tarım Kanunu kapsamında tarıma ayrılması gereken destek verilen destek arasındaki farkın toplamı, ilgili yılların döviz kurları üzerinden hesaplandığında yaklaşık 53.3 milyar dolar yapılmaktadır. Bu, çiftçilerin tarımsal destekleme olarak almaları gereken ancak alamadıkları meblağın büyüklüğünü göstermektedir.

Türkiye tarımının sorunlarını çözecek başarılı bir kırsal kalkınma politikası için her şeyden önce politikaların kırsal kesimin içinde bulunduğu koşullara göre planlanması, kırsal kalkınma programlarında demokratik ve katılımcı yöntemlerin kullanılması, dezavantajlı grupların politikalarda öncelikli olması, sosyo-ekonomik ve kültürel farklılıkların dengelenmesi açısından yeni bir kır-kent ilişkisinin kurulması gerekmektedir.

Günümüz dünyasında üretici ve tüketici arasında bir dayanışma modeli olarak öne çıkan topluluk destekli tarım modeli, tarım ve gıda sisteminde nasıl bir rol oynuyor? Bu modelin yaygınlaştırılması endüstriyel tarıma ve gıdaya alternatif olabilir mi?

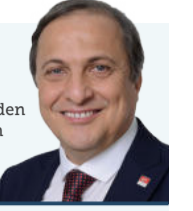
FATİH ÖZDEN: Özellikle 1980 sonrasında neoliberal politikalarının yarattığı olumsuz etkilerin başında, kamusal politikaların piyasaya devredilmesi ve bu süreçte yurttaşların da piyasaya baş başa bırakılması gelmektedir. Bunun tarım-gıda sisteminde hem çiftçiler hem de tüketiciler için yansımaları olmuştur. Çiftçiler, piyasanın da baskısıyla aşırı sentetik kimyasal kullanımına dayalı, yüksek maliyetli üretim yöntemlerine mahkûm edilmiştir. Kamunun sorumluluğunda olması gereken sağlıklı, güvenilir ve uygun fiyatlı gıdaya erişim, tüketicilerin gelir olanakları çerçevesinde kendi tercihlerine bırakılmıştır. Bilgi kirliliğinin de fazla olduğu böylesi bir ortamda tüketiciler, hangi gıda güvenli, hangisi sağlıklı, üretim koşulları neler gibi soruların cevaplarını vermede zorlanmıştır. Bu gelişmeler, endüstriyel tarım pratiklerinin sorgulanmasına ve alternatif tarım-gıda ağları dediğimiz farklı inisiyatiflerin gelişimine kapı aralamıştır.

Topluluk Destekli Tarım Modeli de bunlardan biridir. Bir önceki sorunun sonunda ifade ettiğim yeni bir kır-kent ilişkisinin nüvesini içinde barındırmaktadır. Topluluk Destekli Tarım Modeli'nin temel özellikleri arasında iyi, temiz ve adil gıdanın üretimi ve tüketimi etrafında üreticiyle tüketici arasında kurulan doğrudan ilişkilerin yer aldığı söylenebilir. Aslında bu ilişkinin esasını da risk ve faydanın paylaşıldığı bir kader birliği oluşturmaktadır diyebiliriz. Çok farklı örnekleri ve değişen uygulamaları olmakla birlikte doğa dostu agroekolojik üretim, çiftçilere üretim sezonu öncesinde ön finansman sağlanması, hasat riskinin birlikte üstlenilmesi, hasat ve ürün dağıtımında çiftçi-tüketici dayanışması, fiyatların gelir düzeyine göre katılımcı bir şekilde belirlenmesi gibi pratikler doğrultusunda Topluluk Destekli Tarım Modeli'nin modelinin içinde yer almaktadır.

Konvansiyonel tarım-gıda piyasalarındaki üretici ve tüketici sayısı karşılaştırıldığında, Topluluk Destekli Tarım Modeli ve benzeri gıda topluluklarındaki üretici-tüketici sayısı henüz azdır. Ancak endüstriyel tarım gıda sisteminin sosyo-ekonomik ve ekolojik açmazlarıyla pandemi sürecinin açığa çıkardığı kırılma noktaları göz önünde bulundurulduğunda, birçok alanda olduğu gibi tarımsal üretimde ve tüketim kalıplarında da bir paradigma değişikliğine ihtiyaç olduğu görülmektedir.

SEYİT TORUN

CHP Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve Ordu Milletvekili

"37 MİLYARLIK PROJELERİMİZ İMZA BEKLİYOR"

Belediyeler, vatandaşlara en yakın kamu kurumlarıdır. Siyasi partizanlık yaparak belediyelerin hizmetlerine engel olmak, hizmet bekleyen vatandaşları cezalandırmaktır. Sadece şahsi ikbal uğruna kendi halkına kötülük yapmak, siyasi tükenmişliğin göstergesidir.

2019 yerel seçimlerinden bu yana belediyelerimiz siyasi partizanlığa maruz bırakılıyor. Bunu sadece bir örnek anlatmak isterim: Dört büyükşehir belediyemizin 13 büyük projesinin finansmanı iktidardan imza bekliyor. Bu projelerin toplam tutarı 37 milyar 635 milyon TL'yi aşılıyor. Adana'da hafif raylı sistem projesi, Muğla'da yenilenebilir enerji ve içme suyu projesi, İzmir'de Buca, Narlıdere ve Çiğli raylı sistemleri, İstanbul'da Beylikdüzü-Tüyap metrosu, Eyüp Bayrampaşa tramvay hattı gibi yedi büyük proje bu projeler arasında yer alıyor. Hazinesinden para ve arsa istemiyoruz, lütfetmiyoruz. İmza atmadıkları için bu projelere başlayamıyoruz. Herkes bilmelidir ki, bu projelerin önündeki tek engel, partizan ve ayrımcı saray iktidarındır.

İmza atmamak için elleri titreyenlerin derdi vatandaşlara hizmet değildir. Onların tek derdi var: "Aman CHP'li belediyeler iş yapmasın." Biz, bu projeleri kendi imkânlarımızla tamamlamak için elimizden geleni yapacağız. Siyasi iktidarın hizmet düşmanlığını vatandaşların vicdanına havale ediyoruz. **Günde 105.000 öğrenciye beslenme desteği**

Çocuklar, beslenme kriziyle karşı karşıya. İhtiyaç sahibi öğrencilere bir öğün ücretsiz yemek verilmesi için TBMM'ye önerge verdik. Ancak bu teklifimiz Cumhurbaşkanlığı tarafından reddedildi. Ardından, Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu bir çağrıda bulundu. Belediyelerimiz, çocuklar için beslenme seferberliği başlattı. "Beslenme Çantası" projeleri kapsamında 70.000 ilk ve ortaöğrenim öğrencisine her gün beslenme desteği veriyoruz. 35.000 üniversite öğrencisine de her gün sıcak çorba ve bir öğün ücretsiz yemek hizmeti sunuyoruz. Belediyelerimizin ücretsiz beslenme desteğinden her gün 105.000 öğrenci faydalanıyor. Bu sayıyı kısa sürede daha da artıracamız. Belediyelerimiz, imkânsızlıklara, baskılara, engellemelere rağmen vatandaşların yanında durmaya, topluma hizmet etmeye devam edecek.

Topluluk Destekli Tarım Modeli ve benzeri gruplar böylesi bir paradigma değişikliği için deneysel çabalar olarak görülebilir ve farklı işbirlikleriyle yaygınlaşmaları sağlanabilir. Temeli, yerel üretim ve yerel tüketim anlayışına dayanan Topluluk Destekli Tarım Modeli gruplarının bu aşamada yerel yönetimlerle yapacakları ortak çalışmalar önemli sonuçlar verebilir. Topluluk Destekli Tarım Modeli gruplarının söz konusu farklı paradigma çerçevesinde alternatif bir tarım gıda sistemine vurgu yapan gıda hareketinin parçası oldukları da düşünüldüğünde, toplumda farkındalık yaratma ve toplumu etkileme adına Topluluk Destekli Tarım Modeli grupları tarafından üretilen yeni söylemlerin ve ortaya konan yeni değerlerin kendi ölçüklerini aşan bir potansiyele sahip olduğu ifade edilebilir.

Son yıllarda yaygınlaşan agroekolojinin organik tarım veya doğal tarımdan farkı nedir? Agroekolojiye uygun şekilde yapılandırılan tarım ve gıda sisteminin özellikleri nelerdir?

FATİH ÖZDEN: Sanırım agroekolojinin tarifini yaptığımızda bu sorunun yanıtı da kendiliğinden belirmeye başlayacaktır. Agroekolojinin üç temel bileşeni bulunmaktadır: Bilim, uygulama ve hareket. Tarım-gıda sisteminin tasarımına, planlanmasına ve yönetimine, ekolojik kavram ve ilkelerin uygulanmasına, gıda sisteminin ekolojik, ekonomik ve sosyal olarak sürdürülebilirliğine yönelik tüm araştırma, eğitim ve yayım faaliyetleri agroekolojinin bilimsel temelini oluşturmaktadır. Fakat agroekolojinin akademik-bilimsel bilgi kadar yılların deneyimine dayalı yerel bilgiye de değer verdiğini, araştırma-uygulama süreçlerinde yerel bilginin önemli bir yerinin olduğunu belirtelim. Agroekolojinin bu yönü, çiftçilerin araştırma süreçlerinin doğrudan temel özneleri olması demek aynı zamanda. Dolayısıyla araştırmacı ve çiftçi arasında yukarıdan aşağı değil, bilginin demokratikleşmesini sağlayan yatayda bir ilişki kurulmaktadır.

Piyasadan temin edilen dış girdiler yerine doğal süreçlerden yararlanarak, ekosistem bileşenleri arasında faydalı biyolojik etkileşim ve sinerji oluşturarak yapılan doğa dostu tarımsal üretim, agroekoloji uygulamalarını ifade etmektedir. Bu uygulamalar, yerel farklılıklara dayalı olarak değişebilir. Çoklu ürün, yani polikültür yetiştirme, bitkisel ve hayvansal üretimin entegrasyonu, ormancılık tarımı, nöbetleşme, ara ürün, yeşil gübre, örtü bitkileri, kompost gibi birçok agroekolojik uygulama söz konusu. Biliyoruz ki, günümüzde bu uygulamalara dayanan organik tarım, permakültür, onarıcı tarım, biyodinamik tarım, korumalı tarım, doğal tarım, kent tarımı gibi farklı üretim yaklaşımları bulunuyor. Ancak bu yaklaşımların birtakım agroekolojik uygulamalardan yararlanması, bunları tek başına agroekolojik yapmıyor. Zira günümüz agroekoloji anlayışı, çiftçilerin piyasayla bağımlılık ilişkilerini sorunsallaştırarak onları mümkün olduğunca piyasadan bağımsız hâle getirmeyi ve adil geçim olanaklarına kavuşmalarını önceliyor.

Bu açıdan bakıldığında, organik tarım yaklaşımında doğa dostu uygulamalardan yararlanılmasına karşın çiftçilerin girdi ve ürün piyasalarına bağımlılığı aşamadıklarını, üretimin çoğunlukla büyük arazilerde monokültür (tek ürün) üretime dayandığını ve sözleşmeli olarak şirket adına yapıldığını, sertifikasyon süreçlerinin yine şirketler aracılığıyla şeffaflıktan uzak, yüksek işlem maliyetleriyle gerçekleştiğini, küçük işletmeler için adil geçim olanaklarını sağlamakta yetersiz kaldığını görüyoruz. Agroekolojik üretime geçişte ilk aşamalarda konvansiyonel, yani kimyasal girdilerin piyasada satılan biyopestisit veya organomineral gübre gibi organik girdilerle ikame edilmesi gündeme gelebilir. Ancak bunun bir geçiş dönemi olarak planlanması gerekir. Gerçek hedef, ekosistem hizmetleri denilen ekolojik süreçlerden de yararlanarak sistemin yeniden tasarlanması olmalıdır.

Toplumsal bir hareket ve politika olarak agroekoloji ise, kırsal alanların ekonomik yapısını kısa pazarlama zincirleriyle adil ve güvenli gıda üretimini sağlayacak şekilde güçlendiren, yerel olarak uygun gıda sistemleri inşa ederek onu dönüştürmeyi hedeflemektedir. Toplumsal hareketler bağlamında agroekolojinin temel gündemi, bu hedefler doğrultusunda agroekolojinin savunuculuğunun yapılması ve yaygınlaştırılmasıdır.

Yerel üretimin desteklenmesi, üreticilerin tarıma ilişkin karar mekanizmalarına dahil edilmesi, tarım ve gıda sistemlerinin iyileştirilmesi, kooperatiflerin yaygınlaştırılması amacıyla yerel yönetimler hangi inisiyatifleri üstlenmeli?

FATİH ÖZDEN: Üreticilerin tarıma ilişkin karar mekanizmalarına dahil edilmesi, aslında paradigma değişikliğine işaret eden temel bir mesele. Bu meselenin savunusu ise, gıda egemenliği kavramında ifadesini buluyor. Gıda egemenliği, çokça ifade edildiği gibi, sadece tarımda kendine yeterlilik sorunu, bunun için çiftçilerin desteklenmesi veya çiftçilere birtakım yardımlarda bulunulması değildir. Gıda egemenliği, çiftçilerin ve kırsalda çalışan tüm diğer öznelerin piyasalara karşı otonomilerini sağlayabilmesi, söz, yetki, karar aşamalarında süreçlere doğrudan müdahil olabilmesi için önlerindeki engelleri kaldırmakla mümkün olabilir. Son çıkan Büyükşehir Kanunu sonrası köylerin mahalle statüsüne geçirilerek yerel yönetimlere bağlanması, tüzel kişiliklerini kaybetmelerine ve bir anlamda otonomi kaybına neden olmuştur. Yerel yönetimler bunu sorunsallaştırarak bugün kırsal mahalle dediğimiz köylere özerkliklerini sağlama konusunda kolaylaştırıcı olabilir. Böylelikle tabandan bir hareketin tekrar önünü açabilirler. Köylerin kendi bütçelerini yapması dahi sağlanabilir. Dünyanın farklı ülkelerinde ve bölgelerinde benzeri katılımcı bütçe uygulamaları bulunmaktadır.

Büyükşehir Kanunu, yerel yönetimlerin kırsal alanlara tarım ve kırsal kalkınmaya yönelik destek vermesinin de önünü açmıştır.

Günümüzde bu desteklerin önemli bir bölümünün merkezî yönetim, yani Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yapılan desteklerin bir minyatürü olduğunu söyleyebiliriz. Tohum, fide, fidan, gübre, ilaç gibi birtakım girdilerin sağlanması, bazı ürün gruplarının üretiminin teşvik edilmesi, hatta sözleşmeli üretim gibi. Bu destekler, mevcut tarım-gıda sisteminde merkezî yönetim tarafından yapılan ancak yetersiz olan bazı desteklerdeki açığı kapatmak adına yararlı olabilir. Ancak tarım-gıda sisteminin bugün karşı karşıya kaldığı köklü sorunların çözümü açısından son derece yetersiz seviyededir. Zaten yerel yönetimlerin bütçe olanakları da nicelik olarak bu destekleri artırmaya imkân tanımamaktadır. Fakat söz konusu kısıtlı kaynaklar, nitelik açısından çok daha etkin kullanılabilir ve başta da belirttiğim gıda egemenliği perspektifinden farklı bir tarım-gıda sisteminin oluşturulmasına yerel-bölgesel açıdan katkı sunabilir. Destekler, üretimde konvansiyonel yöntemler yerine agroekolojik uygulamaların yaygınlaştırılması için kullanılabilir. Hindistan'da, Brezilya'da, Küba'da çiftçi örgütleriyle işbirliği yapılarak çiftçiden çiftçiye (veya köylüden köylüye) yaklaşımıyla agroekolojik uygulamaların geniş kitlelere yayılması sağlanmıştır. Çiftçiden çiftçiye yaklaşımı, ortak tarımsal sorunlara yenilikçi veya geçmişe dayalı yerel geleneksel bilgilerle çözüm bulan çiftçilerin, bu deneyimlerini diğer çiftçilerle yine çiftlik ortamında paylaşmasını esas alan, kısıtlı kaynaklarla yaygın etki yaratabilecek bir yöntemdir. Yerel yönetimler böyle bir uygulamanın planlanmasında kolaylaştırıcı olabilir.

Günümüzde birçok yerel yönetim, kooperatifleri veya farklı gıda inisiyatiflerini desteklemektedir. Hatta bazı belediyeler kooperatif kurmaktadır veya kendi kontrolleri doğrultusunda hareket edecek kooperatiflerin kurulmasını teşvik edebilmektedir. Ayrıca yine destek adı altında söz konusu örgütler üzerinde yeni bağımlılık ilişkileri tesis edilebilmektedir. Ancak bu tür yukarıdan aşağı süreçlerin kendine taban bulması çoğu zaman zordur. Dolayısıyla mesele sadece yardım veya kapasite geliştirme meselesi değil, yetkilendirme meselesidir.

TARIMSAL ÜRETİMDE DÜNYA ÖRNEKLERİ

İRLANDA

<https://www.themayor.eu/en/a/view/smart-farming-for-sustainable-and-cost-saving-agriculture-in-ireland-3859>

Akıllı Tarım

İrlanda, kalkınma ve girişim konusunda en iyi örneklerden biri. Avrupa fonları aracılığıyla İrlanda'da tarım ve tarımsal üretim geliştirildi. Tarım, Gıda ve Denizcilik Bakanlığı verilerine göre, İrlanda'da tarım sektörü son on yılda %73 oranında büyüdü ve ülkenin toplam ticari ihracatının %10'luk kısmını oluşturdu.

İyi Uygulama Örnekleri: Langford, Westmeath, Carlow ve Cavan

İrlanda Çevre Koruma Ajansı işbirliğiyle İrlanda Çiftçiler Birliği tarafından yürütülen Smart Farming (smartfarming.ie) programı, iyi uygulama örneklerindedir. Uygulama, çiftlik üretimini ve kaynak yönetimini geliştirecek verimlilik yöntemlerine odaklanmaktadır; gönüllülük esasına dayanmaktadır, toprak verimliliği, enerji, otlak, su, yem, girdiler ve atıklar, makine ve zaman yönetimi gibi alanlarda analiz ve çözüm önerilerine yönelik olarak çalışan çeşitli İrlanda birliklerinin uzmanlığını kapsamaktadır. Entegre yaklaşım, üreticilere zaman ve para tasarrufu sağlarken rekabet gücünü de artırmaktadır.

Langford: Andrew McHugh, "Smart Farming" programını kullandı, sekiz temel analiz alanının tamamında, özellikle otlak (3.800 avro) ve su (3.812 avro) alanlarında 9.025 avro tasarruf etmeyi başardı. Tasarruf ve derinlemesine analiz sayesinde McHugh'un çiftliği daha fazla süt üretmek için ot üretimini artırdı. Çiftlikte enerji verimliliği ve atık bertarafıyla su kullanımının sürdürülebilirliği sağlandı.

Westmeath: Peter Maguire, "Smart Farming" programına gönüllü olarak katıldı. Maguire, 8.300 avro tasarruf sağladığı koyun ve toprak işleme çiftliğine sahiptir. Uzmanlar tarafından yapılan analizler, verilen tavsiyeler, otlakların potansiyelini artırmak için alternatif, organik gübrelere kullanılmamasına ve kullanılan arazilerin kiralanmasına yol açtı.

Carlow: George ve Ruth Hatton, beş yıllık bir programla üretimi artıracak, toprağa özen gösterecek, kaliteyi ve toprak verimliliğini artıracak yıllık tohumlama planı geliştirerek özellikle otlaklarda 7.682 avro tasarruf sağladı. İklim değişikliğinin etkilerini %6 oranında azaltacak bir plan (otlatma mevsimi, buzağı oranı ve azot verimliliği gibi alanlarda) hazırlandı.

Cavan: Robert Watson'ın çiftliği, "Smart Farming" programı sayesinde toprak verimliliği (4.150 avro), otlak (1.080 avro), yem, enerji ve makine gibi alanlarda 5.900 avro tasarruf etti. Bu, sürdürülebilirlik için yeniden tohumlama planının oluşturulmasına, otlak dönemlerinin hesaplanmasına, organik gübre kullanımına, çiftliğin rekabet gücünün artmasına katkıda bulundu. Ayrıca otlak mevsimi, buzağı oranı ve azot verimliliği gibi alanlarda iklim değişikliğinin etkilerini %20 oranında azaltmak için bir plan hazırlandı.

Bu örnekler, bölgedeki diğer tarım üreticilerinin, maliyetleri azaltacak, verimliliği artıracak ve kaynakları daha verimli kullanacak yenilikçi yöntemler geliştirmesine hizmet edebilir. "Smart Farming" programı, AB üyesi diğer ülkeler için de iyi bir örnek olabilir.

İSVEÇ

<https://www.themayor.eu/en/a/view/sweden-wants-to-connect-increased-demands-for-plant-based-foods-to-self-sufficiency-9359>

Yenilikçi Projeler

İsveç'in inovasyon ajansı Vinnova, tarıma ve tarımın inovasyon potansiyeline dikkat çekti. Bitkisel gıdalara yönelik talebin olanaklarını genişletmeyi amaçlayan 17 yerel projeye 25 milyon İsveç kronu (2.5 milyon avro) tutarında fon sağlandığı açıklandı.

Finanse Edilen Üç Proje

Tarım için ideal iklim koşullarına sahip olmayan İsveç gibi ülkelerin tarım politikalarına yönelik olasılıkları gösteren projeler, sektörün rekabet gücünü artırabilir, bitki temelli beslenmeyi yerleştirilerek sürdürülebilir kılabilir.

Projelerden biri, Kuzey İsveç'teki hammaddelerin ve yetiştirme fırsatlarının kullanılmasına, kaynakların haritalandırılmasına yöneliktir. İyi yetiştirme koşullarına rağmen ülkenin geri kalanına kıyasla bitki bazlı gıdalarda kendi kendine yeterlilik derecesi daha düşüktür. Projenin uzun vadeli amacı, Norrland gıda endüstrisindeki küçük ölçekli üreticileri ekolojik, ekonomik ve sosyal açıdan sürdürülebilir üretimi geliştirmesi ve ölçeklendirmesi için desteklemektir. Proje, Luleå Teknoloji Üniversitesi tarafından yürütülmektedir.

İsveç pazarında bitki bazlı ürünler büyük ölçüde ithal soyadan yapılmaktadır. Yüksek protein içeriği nedeniyle fava fasulyesinin üretimine ilgi artmaktadır. Bu nedenle yerel bakladan tüketicilerin seveceği et ve süt benzeri ürünler üretmeyi amaçlayan bir proje daha hayata geçirildi. Proje, fasulye çeşidinin seçiminden son ürünün ticaretini kapsamaktadır ve Havredals Biodevelop AB tarafından yürütülmektedir.

Üçüncü proje, çavdar, yulaf, arpa ve diğer tahıllardaki mineral sorununu çözmeyi, böylece bitki bazlı gıdaların beslenme katkısını artırmaktır. Mineral kaynağı olan tam tahıllar, bitki temelli diyetle geçişte önemlidir. Ancak tam tahıllar, temel minerallerin emilimini önleyen antinutrientler de içermektedir. Antinutrientleri %90 oranında azaltan tahılların hidrotermal işleminden geçirilmesi sağlanacaktır. Proje, Södertälje Belediyesi tarafından yürütülmektedir.

ALMANYA

<https://www.themayor.eu/en/a/view/bavaria-invests-40-million-euros-in-sustainable-agricultural-irrigation-7707>

Sürdürülebilir Tarımsal Sulamaya 40 Milyon Avro Yatırım

Bavyera Çevre Bakanlığı, sürdürülebilir ve çevresel açıdan güvenli su üretimi için pilot program başlattı. Program kapsamında finanse edilecek projeler belirlendi. Dört proje, 40 milyon avroya kadar finansman alacak. Projelerin amacı, su kaynaklarını korumak, gelecek nesiller için muhafaza etmek ve bölgedeki en iyi sulama sistemini kurmak. Bakanlık, yeni sulama altyapısının inşaat maliyetinin yarısını (proje başına 10 milyon avroya kadar) finanse edecek. Pilot finansman programı, farklı tarım alanları için sürdürülebilir ve çevre dostu sulama altyapılarını kurmayı amaçlıyor. Sulama için sadece yüzey suları ve yağmur suyundan elde edilen nem kullanılacak. Iphofen kentindeki bağ alanları 7.2 kilometre uzunluğunda su taşıma boru hattıyla donatılacak. Su geçici olarak depolama gölünde toplanacak. "Spalter Hügelland" projesi, şerbetçiotu ve kiraz üretiminin sürdürülebilir sulamasına odaklanmaktadır. Beş depolama tankı ve 75 kilometrelik boru hattı, şerbetçiotu ve meyve yetiştiricilerinin, ihtiyaçları doğrultusunda bir su kaynağına sahip olmalarını sağlıyor. Nordheim kasabasında iki üzüm bağı alanı için kompozit bir boru hattı ve bir rezervuar inşa edilecek. Oberschwarzach Belediyesi, bağ alanlarının sulanması için yoğun yağışların tutulması ve depolanması üzerine çalışıyor, yüksek drenaj zamanlarında küçük akarsulardan su çekilmesini öngörüyor. Projeler için başvuru sahiplerinin ilave önlemler alması gerekiyor. Komite kararları, yasal izinler ve onaylar alındığında, finansman koşulları karşılandığında sorumlu su yönetimi ofisine hibe başvurusu gönderiliyor. Finansman, pilot projeler başarıyla tamamlandıktan sonra düzenli hâle gelecek.

"BAŞKA BİR TARIM MÜMKÜN ANLAYIŞINI BENİMSEDİK"

Başkan Tunç Soyer, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Tarıma ilişkin çalışmalarımızı, Seferihisar Belediyesi'nin başkanı olduğum 2009 yılına dayandırmak yerinde olacaktır. O günden bu yana olgunlaştırarak uygulamaya koyduğumuz "Başka Bir Tarım Mümkün" anlayışı kapsamında 2019 yılından bugüne ve 2024 yılının sonrasına ilişkin temel hedefimiz aynı: Vatandaşların temiz, iyi ve adil gıdaya erişmesini, kuraklık ve yoksulla mücadele ederek sürdürülebilir kırsal kalkınmayı sağlamak. "Başka Bir Tarım Mümkün" diyerek çıktığımız bu yolda, öncelikle üreticileri desteklemeyi hedefledik. Tedarikten lojistiğe, ürün işlemeden depolamaya, satış pazarlamadan örgütlenme ve eğitime kadar her konuda üreticilerin yanında olduk. 2019 yılından itibaren aile işletmelerini desteklemek amacıyla verdiğimiz 4.000'e yakın küçükbaş hayvan, üreticilerin elinde çoğalarak 10.000'e ulaştı. İzmir'e yeniden kazandırdığımız mandaların sayısı 450'yi aştı. Üreticilere 2.300 tondan fazla yem desteği sağladık. Kooperatiflere süt tankı desteğinde bulduk. Hayvan içme suyu göletleri yaptık, yapıyoruz. 1.018 üreticiye 5.528 aralı kovan ve ekipman hibe ettik.

"Mera İzmir" projesiyle İzmir'in çoban haritasını çıkardık. Projeye, İzmir'de mera hayvancılığı yapan üreticiler, üreticilerin sahip olduğu hayvan sayısı ve ağılların konumu gibi bilgiler toplanarak bir harita oluşturuldu. Proje kapsamında 600 çobanla piyasanın üzerinde fiyatla süt alım anlaşması yaptık, çobanlara 3 milyon TL avans verdik ve süt alımına başladık. Yine piyasa fiyatının üzerinde et alımı da yaptık, üreticiyi rahatlattık. Yaş sebze-meyve kurutma, işleme ve boylama tesislerinin yanı sıra İzTarım A.Ş. bünyesinde süt fabrikası, mezbaha ve et işleme tesisleri kurduk, üreticilerden aldığımız ürünlerin katma değerini artırdık, işledik, "Halkın Bakkalı" aracılığıyla vatandaşlara sağlıklı ve güvenli gıda ulaştırma sürecinde önemli bir aşama kaydettik. Üreticilerden alınan süt ve et ürünleriyle bitkisel ürünlerin tamamı İzTarım A.Ş. tarafından işlenerek ambalajlı ürünlere dönüştürüldü ve "İzmirli" markasıyla satışa sunuldu. "İzmirli" markası, küçük üreticiler için ihracatın da kapısını araladı. "izmirli.com" sitesinde satışa sunulan ürünlere "Halkın Bakkalı" mağazalarından da ulaşılabilir. "Halkın Bakkalı" mağazaları, "Halkın Kasabı" reyonlarıyla yenilendi.

Kooperatiflere ve ziraat odalarına traktörden kantara kadar her konuda destek verdik. Tarımsal tahmin ve erken uyarı sistemi kurduk, mobil uygulama aracılığıyla üreticileri teknolojiyle buluşturduk. Üreticilere fide ve fidan desteğinde bulduk. Atalık tohumların ve yerel ürünlerin yaygınlaştırılması amacıyla Can Yücel Tohum Merkezi'ni kurduk. Üreticilere, karakılçık buğdayı, gambilya, mürdümük, saz çavdarı ve baklagil tohumu dağıttık. Bir avuç tohumla başladığımız karakılçık buğdayı serüveni bugün 12.000 dekarı aşan ve İzmir sınırlarının ötesine geçen bir alanda karşılığını buldu. Üreticileri ve tüketicileri aracısız buluşturan üretici pazarları kurduk. Organik atıkları kompost yaparak değerlendiriyor, kompost yapımını teşvik ederek eğitimler veriyoruz. Eğitim ve Ar-Ge çalışmalarımız için İzmir Tarımı Geliştirme Merkezi'ni kurduk. Doğru bitki besleme ve gübreleme konusunda üreticilere yardımcı olan toprak analizi laboratuvarıyla daha fazla sayıda üreticinin yanında olmaya devam ediyoruz. Efes-Mimas yolu, "Zeytin Barış" rotası, Efeler yolu, kırsal kalkınmanın bir aracı olan agro-turizme yönelik hayata geçirdiğimiz projelerimizden bazıları.

Önümüzdeki dönemde beklentimiz, uygulamaya koyduğumuz bu modelin tüm ülkeye yayılması. "İzmirli" markası, temiz, iyi ve adil gıdanın bir simgesi olarak dünyadaki yerini alacak.

TARIM

TUNÇ
SOYERİzmir Büyükşehir
Belediye Başkanı

"TARIMSAL SULAMA SİSTEMLERİNİ GELİŞTİRDİK"

Başkan Vahap Seçer, Mersin Büyükşehir Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Tarımin her alanında çiftçilere ve vatandaşlara destek olmak amacıyla çalışmalar yapıyoruz. Bugüne kadar yaklaşık 10.000 üreticiye tohum, fidan, fide, gübre ve sera malzemesi desteği (50.000 adet Gemlik zeytin fidanı, 9.000 adet sarı ulak zeytin fidanı, 17.000 adet avokado fidanı, 12.810 adet incir fidanı, 34.833 adet ceviz fidanı, 34.204 adet badem fidanı, 7.175 adet alıç fidanı, 427.013 adet lavanta fidesi, 124.000 adet kantaron fidesi, 70.000 adet adaçayı fidesi, 7.375 adet passiflora fidesi, 338.517 adet nergis soğanı, 10.500 kilogram atalık buğday tohumu, 5.000 kilogram ekmeçlik buğday tohumu, 2.760 kilogram atalık nohut tohumu, 11.000 kilogram ryegrass kabayem tohumu, 25.000 kilogram organik gübre, 1.200 litre mikrobiyal gübre, 2.300 adet yapışkan tuzak, 94.474 kilogram sera naylonu, 36.750 kilogram sera ipi) verdik. Atalık tohumlara önem veriyoruz. Konya Bahri Dağdaş Araştırma Enstitüsü'yle yaptığımız protokol kapsamında Silifke'de bir mahalleye atalık sarı buğday ekim desteğinde bulunduk. Bu yıl on mahalleye bu konuda destek olacağız. Üreticilere tohum, gübre ve ilaç desteğinde bulunuyoruz. Kooperatif aracılığıyla hasat edilen buğdayın pazarlama ağını oluşturuyor, tanıtımını gerçekleştiriyoruz. Atalık nohut tohumu dağıttık. Gülnar nohuduna ilişkin projemizi yaygınlaştıracğız.

Mersin'in tarımsal üretim potansiyeli yüksek olduğu için tarımsal sulama konusunda da çiftçilere destek oluyoruz. Sulama tesisi projeleriyle sulama randımanı yüksek, kapalı sistem sulama tesislerine geçilmesini, daha az suyla daha geniş arazilerde sulama yapılmasını sağlıyoruz. 113 mahalledeki sulama tesislerine bugüne kadar 95.910 metre çelik boru ve 65.916 metre HDPE-100 boru olmak üzere toplam 161.826 metre sulama borusu desteği verdik. 80.581 dekarlık tarım arazisinde verimli sulama yapılmasına imkân sağladık. Üç yılda yaptığımız sulama borusu yardımıyla 13.000'e yakın üretici faydalandı.

Tarımsal üretimin yanı sıra hayvancılığa da destek veriyoruz. "Hadi Gel Köyümüze Destek Verelim" projesi kapsamında 4.500 küçükbaş koyun ve keçi dağıttık. Her üreticiye 24 dişi, bir erkek olmak üzere 25 hayvan verdik, dört ton yem ve bir yıllık aşı hizmeti sunduk. Üreticiler, onlara emanet ettiğimiz hayvanların yavrularını sürü popülasyonuna göre ilk iki yıldan sonra kademeli olarak bize geri veriyor, biz de aldığımız hayvanları yeni üreticilerle buluşturuyoruz. Projenin dördüncü yılındayız, beşinci yılda hayvanların hepsini üreticilerden toplayacağız, satın alma işlemi yapmayacağız. "Kazanç" adını taşıyan projemizle 15.000 kaz dağıttık, her üreticiye 100 kaz ve 600 kilo yem desteği verdik. Üreticiler, kazları yetiştirdi. Kadın kooperatifi devreye girdi, kazları üreticilerden satın aldı, kesim işleminden sonra zincir marketlerden birine ürünleri sattık, üreticilerin kazanç elde etmesini sağladık.

TARIM

VAHAP SEÇER

Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı

Üreticilere makine ve ekipman desteği de verdik. Kooperatifler aracılığıyla kentimizin üretim bölgelerine üzüm sıkma, ceviz soyma, erik boylama, badem soyma, muz dal parçalama ve zeytin boylama makinesi, ziraat odalarına taş kırma ve bitkisel atık kıyım makinesi desteğinde bulunduk.

2023 yılında da tarıma desteğimiz sürecek. 7.5 dekarlık alan üzerine Tarımsal İnovasyon ve Eğitim Merkezi kurmayı hedefliyoruz. Merkezde, fide ve fidan üretimi için 2.500 metrekarelik sera, çiftçilere ve öğrencilere yönelik eğitim amaçlı kompost gübre üretim alanı, çocuk tarım alanları, sempozyum, konferans, eğitim vb. etkinlikler için salon yer alacak. Mersin'in toprak haritasını çıkarmak için ücretsiz toprak analizi yapılacak. Ayrıca Mersin'de geçimini balıkçılıkla sağlayan vatandaşlara hibeli malzeme desteği vereceğiz.

"TARIMSAL ÜRETİM SEFERBERLİĞİ BAŞLATTIK"

Başkan Lütfü Savaş, Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Hatay, topraklarının bereketi, geniş tarım arazileri, tarıma ve hayvancılığa elverişli doğasıyla özel bir kent. Göreve geldiğimiz günden bu yana kırsal alanlarda yaşayan vatandaşlara destek olmak amacıyla kırsal kalkınma projelerini hayata geçirdik, tarımsal üretim seferberliği başlattık. 250 kadın üreticiye tohum, fide ve sera üretimi desteği verdik, kentimizin parklarında, bahçelerinde ve yeşil alanlarında kullanılacak çiçeklerin üretilmesine aracı olduk. Proje kapsamında kadın üreticilerin kooperatifleşme sürecine katkıda bulduk. Kadın üreticiler hem kentimizin çiçeklerini üretiyor hem de kurduğumuz seralarda ürünlerini yetiştiriyor. Hatay'da ekilmelik toprak bırakmamak konusunda kararlıyız.

Dünyada gübre üretimi yöntemlerini takip ediyoruz. Çiftçilere, toprağın bereketini artıran, yeni nesil tarım uygulamalarında kullanılan, kaliteli ve uygun fiyatlı gübre desteğinde bulunuyoruz. Verimliliği önemli oranda artıran organomineral gübre, geleneksel gübrenin yarı fiyatına satılıyor. Bu taban gübresini kullanan çiftçilerden olumlu geri dönüşler alıyoruz, bu da bizi umutlandırıyor.

Yerel yönetimler, kendi coğrafyasını iyi tanımalı ve fizibilite çalışması yapmalı. Bunun yanı sıra bilimsel bilgi ışığında katma değeri yüksek ürünlere, açılacak yeni iş kollarına ve demografik yapıya dair istatistiklere hâkim olunmalı. Kentteki, hatta bölgedeki bilim insanları, üreticiler, kooperatifler ve vatandaşlarla güçlü bağlar kurulmalı. Geleneksel kooperatifçilik anlayışı yerine dünyadaki kooperatif modelleri örnek alınmalı, bu modeller kendi ürünlerimize uyarlanmalı. Çünkü yeni nesil kooperatif yapısı, yatırımcıların sahip olduğu şirket değerleriyle geleneksel kooperatif yapısını birleştirmektedir. Yerel yönetimler gerek eğitim programları düzenlemek gerek girişimcilerle üreticileri aynı platformda buluşturmak için aracı olmalı.

TARIM

**LÜTFÜ
SAVAŞ**Hatay Büyükşehir
Belediye Başkanı

Tarım ve teknoloji, dünya ülkelerinin gelişmişlik seviyesinde en önemli iki etken. Biz, tarımı ve teknolojiyi birleştiren sebze-meyve halinin temelini attık. 200 dönümlük alana yapılacak yeni sebze-meyve halinde, rüzgâr enerjisi santrali yer alacak ve soğuk hava depoları kurulacak.

Dünyayı bekleyen en büyük tehlike, sağlıklı gıdaya erişimin zorlaşması ve yenilenebilir enerji kaynaklarının etkin kullanılamaması. Bu nedenle atalık tohumların toprakla buluşturulmasına önem veriyoruz. Karakılçık ve Ali Bayır gibi atalık tohumları yeniden yeşerttik. Vitamin ve protein değeri yüksek, organik, lifli tohumların geleceğe ulaşmasını sağladık. Çiftçilerin, ürünlerini sağlıklı koşullarda paketlemesi, uluslararası pazarda yer alması için de çalışmalar yapıyoruz. Kooperatiflere, tarım ve hayvancılıkla ilgilenen vatandaşlara, arıcılık, tarım ekonomisi, sağlıklı ve güvenilir gıda konularında eğitimler veriyoruz. Eğitimleri, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi'nin alanında uzman öğretim üyeleri veriyor. Belediyemizin Tarımsal Hizmetler Şube Müdürlüğü, 2022 yılında 450 çiftçinin 1.800 büyükbaş hayvanının tırnak bakımını ücretsiz yaptı.

"YERLİ TOHUM BANKASI KURDUK"

Başkan Recep Gürkan, Edirne Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Trakya genelinde 118 çeşit tohum toplandı. Hasat zamanı ürününü kurutup çekirdeğini tohumluk olarak alan üreticiler, yerli tohumları Edirne Belediyesi Tohum Bankası'na getirdi, bu sayede büyük bir dönüşüm gerçekleştirildi. Bu dönüşüm, her yıl düzenlediğimiz tohum takas şenlikleriyle devam ediyor. Yerli tohum toplama çalışmalarımız kapsamında Keşan'daki arkeolojik kazılarda bulunan bir küpün 2.500 yıl öncesine ait olduğu tespit edilmiştir, küpün içinden buğday tohumu çıkmıştır. Bulunan buğday tohumu için çoğaltma çalışmaları sürüyor.

Edirneli üreticilere toplamda 85.000 adet domates, karaağaç biberi, kış karpuzu, ayşekadın fasulye fidesini ücretsiz dağıttık. Üreticiler bu fideleri yetiştirdi. Belediyemizin ziraat mühendisleri de üretimin her aşamasında üreticilere destek oldu. Bu çalışmalarımız yerel ve ulusal düzeyde büyük ilgi gördü. Tarım ve Orman Bakanlığı yetkilileri, Tarım ve Orman Bakanlığı'yla Tarımsal Kalkınma Ajansı'nın ortaklaşa yürüttüğü bir proje kapsamında Edirne Belediyesi Yerli Tohum Bankası'nı ziyaret etti, Ulusal Gen Bankası'nda muhafaza edilmek üzere birçok yerli tohum çeşidini aldı.

Edirne'de yerel tohumları çoğaltmak, tarımsal üretimde farkındalık yaratmak ve çalışmalarımızı daha sistemli hâle getirmek amacıyla Edirne Belediyesi Cumhuriyet Çiftliği'ni kurduk. Karaağaç Mahallesi'nde belediyemize ait altı dönümlük alanda kurulan Cumhuriyet Çiftliği'nde, siyez ve karakılıç başta olmak üzere 17 çeşit yerli buğday, arpa, ayçiçeği, soya, kolza, aspir, keten, limon otu, safran, sarı karpuz gibi birçok ürün yetiştiriliyor, ürünlerin gelişimi takip ediliyor, belediyemizin ziraat mühendisleri tarafından verim artırıcı çalışmalar yapılıyor. Cumhuriyet Çiftliği'ni öğrenciler de ziyaret ediyor, çocuklar toprakla tanışıyor, birçok ürünü tanıma ve bu ürünlerin nasıl yetiştiğini görme fırsatı yakalıyor.

Üreticilerin, ürünlerini piyasa değerindeki fiyatla direkt üreticilere satması amacıyla "Üretici Kadınlar Pazarı" kurduk. Üretici Kadınlar Pazarı'nda iyi tarım uygulamalarıyla elde edilen doğal ürünler satılıyor. Pazar, üretici kadınları bir araya getiriyor, kadınlara ekonomik kazanç sağlıyor. Pazarda, 150 üretici kadın yer alıyor. Pazarda satılan ürünleri kadınlar yetiştiriyor, halden ya da toptancıdan ticari amaçla alınan ürünlerin satışına izin verilmiyor.

Bayram tatili gibi özel günlerde süt fabrikalarının çalışmaması nedeniyle her yıl Edirneli üreticilerin elinde binlerce ton süt kalıyordu, kalan süt dökülüyordu. Üreticilerden süt satın aldık, Edirne'de bir ilki gerçekleştirdik. Süt üreticileri hem destek ödemesinden yararlandı hem de piyasa fiyatının üstünde satış yaptı. Üreticilerden satın aldığımız süttten peynir ve ayran yaptık, bu ürünleri Edirne İmece aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlara ulaştırdık.

Üretici Kadınlar Pazarı'ndaki kadınların daha nitelikli üretim yapması, daha güçlü olması ve birlikte hareket edebilmesi amacıyla S.S. Edirne Serhad Organik ve Yöresel Ürünler Üretim ve İşletme Kooperatifi kuruldu.

2019 yılında kaybettiğimiz, Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin genel başkanlarından, 48 yıl Edirne Ziraat Odası'nın meclis başkanlığı yapan, Trakya Birlik gibi birçok tarımsal kuruluşun kurucularından Dr. Erol Baraz'ın adını taşıyan "Tarımsal Eğitim Müzesi" kuruyoruz. Müze, geniş bir tarımsal arazi üzerine kurulacak. Müzede, tarımın ve tarımsal üretimin gelişimi sergilenecek. Oluşturulacak kampüste Kadın Çiftçi Akademisi de kurulacak. Akademiye tarım eğitimi verilecek, çocuklar toprakla tanışacak, fide ekmeyi öğrenecek.

TARIM

**RECEP
GÜRKAN**Edirne
Belediye Başkanı

"ALTERNATİF ÜRÜN YETİŞTİRİCİLİĞİNDE BAŞARIYA ULAŞTIK"

Başkan Ümit Uysal, Muratpaşa Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Tarım, turizm ve ticaretle birlikte Antalya'yı tanımlayan 3T'den biri. Türkiye'de örtü altı domates üretiminin %60'ı, biber üretiminin %68'i, patlıcan üretiminin %55'i Antalya'da yapılıyor. Muratpaşa'da tarımsal üretimi artırmak, tarımı sürdürülebilir kılmak amacıyla üretime yönelik çalışmalarımıza başladık. Mısır ektik, buğday hasat ettik. Unu, bulgur hâline getirip vatandaşlarla paylaştık. Zencefil yetiştirdik. Susam üzerine çalıştık. Balkon bahçeciliğini başlattık. 25.000'den fazla turunç fidanı diktik, turunç ürünleriyle marka oluşturmak için kadın kooperatifleriyle çalışmalar gerçekleştirdik. Kadın emeğini değere dönüştüren kooperatifleri destekledik. Kadınların kurduğu üretim, işletme ve girişimcilik kooperatiflerine pazarlama ve satış imkânı sağlayacak ürün satış mağazasını Erdal İnönü Kent Parkı'nda hizmete açtık.

Cumhuriyet tarihinin en büyük orman yangınının yaşandığı ilçelerimizde, üreticilere yem, küçükbaş hayvan ve fide desteğinde bulunduk. Manavgat'ta başlayan İbradi, Akseki, Gündoğmuş, Alanya'da da etkili olan cumhuriyet tarihinin en büyük orman yangınının yaralarını sarmak için seferber olduk. Üreticilere 32 ton hayvan yemi dağıttık, hayvanları yangında telef olan ailelere küçükbaş hayvan desteğinde bulunduk. Bölgeye 7.000 zeytin fidanı gönderdik. Ağaçlandırma çalışmalarına dronla katıldık. Tasarlayıp geliştirdiğimiz, 10 dakikada 10 dekar alanı tohumlayabilen dronun ilk görev yeri Manavgat Aksaz bölgesiydi. Dron, yaklaşık 35 dekarlık alana kızılçam tohumu bıraktı.

Sekiz yıl önce 12 dönümlük alanda turunç fidanı üretimine başladık. En iyi tohumu ulaşmak için Antalya bölgesini taradık, en sağlıklı meyvelerden tohumlar aldık. 2015 yılında ilk fidanları ürettik, 25.000 fidan diktik. Yaklaşık üç yıl önce ürün elde etmeye başladık. Vatandaşlar, turunç reçeli yapmak için meyveleri topladı. Antalya Kadın Girişim Kooperatifi, belediyemizin desteğiyle turunçtan farklı ürünler üretmek için çalışmalara başladı. Kooperatif, turuncun kabuğunu ve posasını değerlendirdi, reçelden sirkeye, lokumdan şekerlemeye, kolonyadan sabuna kadar 20 farklı ürün ortaya çıkardı.

Balkon Bahçeciliği Projesi'ni iki etapta hayata geçirdik. 5.000 haneye, marul, maydanoz, fesleğen, adaçayı, kekik, sarımsak ekili saksıları ücretsiz dağıttık. Covid-19 salgınında tarımsal üretimde devamlılığa dikkat çekmek için belediyemizin boş parsellerini tarlaya çevirdik. Öncelikle mısır ektik. 12.700 kilogram ürün hasat ettik. Mısırları un hâline getirdik, kiloluk paketlerle vatandaşlarla paylaştık. 45 dönümlük alanda buğday üretimine başladık, 20 ton ürün elde ettik. Ürettiğimiz buğdayı bulgur hâline getirip dağıttık.

TARIM

ÜMİT
UYSALAntalya-Muratpaşa
Belediye Başkanı

Deneme amaçlı başladığımız zencefil üretiminde başarıya ulaştık. 198 kilogram ürün elde ettik. Elde ettiğimiz ürün, Antalya Kadın Girişim Kooperatifi tarafından belediyemizin tesislerinde kurutuldu ve toz hâline getirildi, 75'er gramlık paketlerle vatandaşlarla paylaşıldı.

"KIRSAL KALKINMA EYLEM PLANI HAZIRLADIK"

Başkan Şeniz Doğan, Merkezefendi Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Belediyemizin kırsal kalkınma eylem planı kapsamında hayata geçirdiğimiz projelerle tarım ve hayvancılıkta girdi maliyetlerini azaltmayı hedefledik, üreticilere her konuda destek olduk. Her zaman ifade ettiğimiz gibi, tarlada desteğimiz olacak ki, hasatta çiftçilerin gücü olsun.

Üçüncü yılını dolduran "Halk Süt" projesiyle ilçemizde yaşayan 2-5 yaş arasındaki her dört çocuktan üçüne süt desteği veriyoruz. Aylık ortalama 40 ton süt alıyoruz, yerel süt üreticilerine her ay ortalama 400.000 TL katkı sağlıyoruz, sağlamaya da devam edeceğiz.

2020 yılında 130.000, 2021 yılında 200.000 ve 2022 yılında 300.000 adet sebze fidesi hibe ettik, ilçemizde 1.260 ton sağlıklı ve doğal sebze üretilmesini sağladık. 119 çiftçiye 100 ton gübre desteği verdik, ilçemizdeki yaklaşık 5.000 dekar araziden 2.250 ton arpa ve buğday elde edilmesini sağladık. Bu sayede ilçemizin sekiz aylık ekmek ihtiyacını karşılayacak un temin ettik.

2021 yılında beş mahallede, 27 kadın üreticiyle başladığımız küçükbaş hayvan desteğiyle (beş koyun, bir koç) bir yılı doldurmadan hayvan sayısını üç katına yükselttik, hayvansal üretime katkıda bulunduk. 2022 yılında yedi mahallede, 32 kadın üreticiye aynı şartlarda destek olduk. Hayvansal üretimin artması için üreticilere desteğimizi sürdürüyoruz.

Yem fiyatlarının artması nedeniyle süt üreticilerinin girdi maliyetlerinin azaltılması amacıyla 178 süt üreticisine 100 ton süt sığırı yem desteği verdik, ilçemizde üretilen 400 ton sütün girdi maliyetini finanse ettik. Üreticilere ortalama 5.000-6.000 TL destek sağladık, en az bir aylık girdi maliyetini karşıladık.

2022 yılının sonuna kadar uyguladığımız projelerimize (Halk Süt, kadın üreticilere küçükbaş hayvan desteği, üreticilere fide, gübre ve yem desteği) 2023 yılında da devam edeceğiz. 2023 yılında girdi maliyetlerini azaltabilmek amacıyla pamuk üreticilerine zirai ilaç desteğinde bulunacağız. "Halk Et" projesi kapsamında hayvan üreticilerinin ürünlerini daha iyi fiyata satabilmesi için marketler kuracağız, fiyat farkı endeksinin değişmesini engelleyeceğiz.

İlçemizde tarım ve hayvancılıkla uğraşan çiftçilerin gelirinin hava şartlarından olumsuz etkilenmemesi için topraksız dikey

TARIM

ŞENİZ DOĞAN

Denizli-Merkezefendi Belediye Başkanı

tarım uygulamalarını hayata geçireceğiz. Bu sayede sonbahar ve kış aylarında ürün elde etmekte zorlanan üreticilere kooperatifler aracılığıyla topraksız ve dikey tarım malzemeleri hibe edeceğiz, katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesini ve ilçemizde her mevsim tarımsal üretimin yapılmasını sağlayacağız. Bu projeye, bir metrekairelik balkon tipi modeli kapsamında ilçemizde tarımdan uzak büyüyen çocukların tarımsal üretimle tanışması için farkındalık oluşturacağız.

"ATALIK TOHUM DAĞITTIK"

Başkan Cemil Deveci, Atakum Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

İlçemizin 26 kırsal mahallesinde muhtarlar öncülüğünde iyi tarım uygulamaları, yağmur suyu hasadı ve su tasarrufu hakkında geniş kapsamlı toplantılar yaptık. Bir sivil toplum kuruluşuyla işbirliği yaptık, kadınlara ve gelir durumu iyi olmayan ailelere jersey düve dağıttık, dağıtmaya da devam edeceğiz. Gıda ve el sanatları ürünlerinin üretim aşamasında kurum kooperatifine destek verdik. Çiftçilere %50 hibeli, aşıllı ceviz fidanı desteği sunduk. Kadın üreticilere destek olmak amacıyla ATAK Kadın Kooperatifi'nin kurulmasına öncülük ettik, üretim ve satış yeri için kooperatife destek olduk.

Hibe fon kaynaklarıyla üretim yeri yaptık. "Karpuz Tarlada Kalmasın" kampanyası kapsamında üreticilerden 90 ton karpuz aldık, vatandaşlara dağıttık. "Ata Tohum Merkezi" açtık, atalık tohum dağıttık, takas şenlikleri düzenledik. Şeftali üreticilerine göztaşı ilacı dağıttık, dağıtmaya devam edeceğiz. Lavanta ve tıbbi aromatik bitki fidanı ürettik, bu fidanları vatandaşlara ücretsiz dağıtmak amacıyla anaç bahçesi kurduk. Tarım, hayvancılık ve kooperatifçilik alanında uzmanları ağırladık, paneller düzenledik. Meyve-sebze fidanı desteğini sürdüreceğiz. Karakılçık tohumu dağıttık. Bölgemizde iki adet "Halk Yem Evi" açtık, hayvan üreticileri için ücretsiz yem kırma hizmeti veriyoruz, yem evinin üçüncüsü için çalışmalara devam ediyoruz.

Kırsal mahallelerde toprak analizi yapmak için çalışmalara başladık. Kümes hayvancılığı yapan üreticilere destek olmak amacıyla "Kanatlı Hayvanları Aşılama Projesi"ni başlattık. Vatandaşlara ücretsiz fide dağıtmak amacıyla sera kurmak için çalışmaları başladık. "Ata Ağaçlar Projesi" kapsamında ilçemizdeki anıt ağaçlarla anıt niteliğindeki ağaçların envanterini hazırladık. Kırsaldaki kadınlar için peynir üretim atölyeleri kurduk, hijyenik ve doğal mayalı peynir üretimi konusunda kadınlara eğitimler verdik.

TARIM

CEMİL DEVECİ

Samsun-Atakum Belediye Başkanı

"TARIM ÇALIŞTAYLARI DÜZENLEDİK"

Başkan Ahmet Aras, Bodrum Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Bodrum Belediyesi Tarımsal Hizmetler Müdürlüğü'nü 04.09.2019 tarih ve 2019-101 sayılı belediye meclisi kararıyla kurduk, Tarımsal Hizmetler Müdürlüğü'nün resmî açılışını 8.04.2019 tarihinde gerçekleştirdik. Tarımsal Hizmetler Müdürlüğü'nü kurduktan kısa bir süre sonra "Üreticiyi Destekliyoruz" projesi kapsamında buğday tohumları satın aldık, belediyemize ait arazilerde tohum ürettik, üreticilere destek olduk. Karakılçık buğdayından un elde ettik. Mısır tohumu ekmek isteyen üreticilere ücretsiz tohum desteği verdik. Çiftçi kayıt sistemine kayıtlı üreticilere lavanta, enginar ve salep fideleri dağıttık. Bu fideleri belediyemize ait arazilere diktik. Canlı hayvan, arı kovanı ve kolonisi aldık, arı kovanlarını üreticilere dağıttık. Üreticilere kümes hayvanı ve besi yemi desteği verdik. Orman yangınlarından etkilenen Mazi Mahallesi'ne keçi boynuzu, zeytin fidanı desteği sağladık. Sera üreticilerine solucan gübresi, katı ve sıvı gübre desteği verdik.

2019 yılından bu yana devam "Halk Süt" projesi kapsamında çocuklara ve ihtiyaç sahibi vatandaşlara ücretsiz süt dağıtıyoruz. Limon üreticilerine destek olmak amacıyla 40 ton limon satın aldık, vatandaşlara dağıttık. Tarım üreticilerini desteklemek amacıyla tarımsal ekipmanı ve malzemesi satın aldık. Zirai ilaçlama dronu, tarım arazilerinin ilaçlanmasını sağlıyor. Tarıma verdiğimiz önemi göstermek, hedeflerimizi gerçekleştirmek, üreticilerle, akademisyenlerle, sivil toplum kuruluşlarıyla, kooperatiflerle uzun vadeli çalışmalar yapmak amacıyla, "Bodrum Özüne Dönüyor" sloganıyla "Bodrum Tarımsal Kalkınma Çalıştayı" düzenledik. Çalıştayın ardından S.S. Bodrum Tarımsal Kalkınma Kooperatifi kuruldu. "Katma Değerli Ürün Üretim Projesi" kapsamında meyve kurutma tesislerinde Bodrum mandalinasını kuruttuk, düzenlediğimiz festivallerde vatandaşlara ücretsiz dağıttık. Üreticiyi bilgilendirme eğitimleri düzenliyoruz, bilimsel çalışmalarla ilerliyoruz. Üreticilere ücretsiz teknik danışmanlık hizmeti veriyoruz.

Mandalina ve zeytin hasadı etkinliği kapsamında belediyemizin arazilerinden toplanan mandalinaları ve zeytinleri vatandaşlara ücretsiz dağıtıyoruz. "Tarım Ar-Ge Yerel Tohum Merkezi" kurduk. Atalık tohumların sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla tohum dernekleriyle "Tohum Takas Şenliği" düzenliyoruz. Agro-turizmi canlandırmak için Garaova Tarım Park Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde çalışmalar yürütüyoruz. İsmail Hakkı Tonguç Tarım Okulu ve Müzesi'ni açtık. Her yıl belli dönemlerde Garaova Gençlik Tarım Kampı'nda gençlerle birlikte çalıştaylar gerçekleştiriyoruz.

Önümüzdeki dönemde arıcılık ve arı yetiştirme merkezi, tarımsal atıklardan kompost gübre üretmek için gübre ve torf üretim merkezi kuracağız. Bölgelere göre üretim planlaması yapacağız. Tarımsal üretimde örnek olan işletmeleri destekleyeceğiz, Belediyemizin yetkisindeki bitkisel ve hayvansal üretim merkezlerine, ürünlere eko üretim güvencesi ve yeşil bayrak sertifikası vereceğiz, kalite güvenlik sistemi kuracağız.

TARIM

AHMET ARAS

Muğla-Bodrum Belediye Başkanı

Bodrum markalı butik ürünler üreten işletmeleri destekleyeceğiz. Üretici pazarlarını yaygınlaştıracamız. Agro-turizm rotası oluşturacağız. Bitkisel ve hayvansal ürünlerin işlenmesi ve paketlenmesi için tesisler kuracağız. "Yerele sahip çıkarsak, genele örnek oluruz," şiarıyla çıktığımız yolda, üreticilere, çiftçilere destek olmayı ve Bodrum ekonomisine katkıda bulunmayı hedefliyoruz.

"TOHUM BANKASI İÇİN ÇALIŞMALAR BAŞLADIK"

Başkan Halil Posbıyık, Karadeniz Ereğli Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Karadeniz Ereğli, ağır sanayiye bağlı ekonominin tarıma göre daha yoğun olduğu bir ilçe. Tarımın ve üretimin önemini anlatmak için 2019 yerel seçimlerinden sonra Ata Tohumu Projesi'ni başlattık. Atalarımızın yıllardır ekip diktiği, doğurgan, sağlıklı ve doğal şartlarda yetiştirilebilen tohumların üretimini yapıyoruz. Yerelde üretilen atalık tohumları ilçemizin çeşitli noktalarındaki üreticilerden alıyoruz. Belediyemizin üretim sahalarında denemeler yapıyoruz, daha sonra atalık tohumları belediyemizin envanterine kaydediyoruz. Atalık tohumlardan elde edilen fideleri vatandaşlara ve üreticilere ücretsiz dağıtıyoruz. Belediyemiz bünyesinde 14 farklı atalık tohumu üretimi yapıyor.

2019 yılında başlattığımız proje kapsamında altı adet sera yaptık. 1.500 metrekarelik sera alanında ve 1.500 metrekarelik açık alanda atalık tohumları yetiştiriyoruz. Ürettiğimiz atalık tohumlar arasında domates, biber, patlıcan, salatalık, kabak, fasulye, banya, kavun, karpuz, pırasa, lahana (mancar), mısır, fesleğen ve reyhan yer alıyor. Ata Tohumu Projesi kapsamında atalık tohum üreten çiftçilerin bahçelerinde ve tarlalarında üretilen ürünlerin ve tohumların takibi yapılmaktadır, çiftçilere teknik destek sağlanmaktadır.

2021 yılında atalık tohumlardan yetiştirilen 40.000 adet fideyi, 2022 yılında yetiştirilen 100.000 adet domates, biber, patlıcan ve salatalık fidelerini ücretsiz dağıttık. 2023 yılında 300.000 adet domates, biber, patlıcan ve salatalık fidesi dağıtmayı planlıyoruz.

TARIM

HALİL POSBIYIK

Karadeniz Ereğli Belediye Başkanı

Atalık tohumların kaybolmaması, üretilmesi ve yaygınlaştırması amacıyla "Tohum Bankası" oluşturmak için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. 2023 yılında "Tohum Bankası" çalışmalarını tamamlayacağız.

Karadeniz Ereğli'ye özgü Osmanlı çileğinin üretiminin artırılması amacıyla fide üretiliyor. Her yıl ortalama 3.000 adet Osmanlı çileği fidesini üreticilere ücretsiz dağıtıyoruz. Osmanlı çileğinin yok olmaması için çalışmalarımıza devam edeceğiz, üreticilere destek olacağız.

"ÜRETİCİLERLE TÜKETİCİLERİ ARACISIZ BULUŞTURDUK"

Başkan Ömer Günel, Kuşadası Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Değirmendere Mahallesi, İğdecik mevkinde belediyemize ait 21 dönümlük arazinin 10 dönümlük bölümünde, tarımsal üretimi geliştirmek ve tüketicilerin sağlıklı gıdaya aracısız ulaşmasını sağlamak amacıyla Adabahçe'yi hayata geçirdik, 2022 yılında toplam 12.961 kilogram ürün elde ettik. Ekim ayında toprakla buluşturulan karnabahar, brokoli, lahan, marul, roka, havuç, ıspanak, turp ve bakla, belediyemizin Park ve Bahçeler Müdürlüğü tarafından günlük olarak toplanıyor, vatandaşlara uygun fiyata ulaştırılıyor. Adabahçe'de kasım ayının sonunda başlayan kış hasadı mart ayına kadar sürecek.

2020 yılının Haziran ayında "Toprağa Sarıl, Üretime Katıl" sloganıyla hayata geçirdiğimiz Adabahçe, ilçemize bereket katıyor. Adabahçe sayesinde toprakla buluşturulan mevsimlik yerli fideler ve atalık tohumlar yılda iki kez toplanıyor, elde edilen ürünler sofralara sağlık ve lezzet katıyor.

Adabahçe projesinin diğer bölümü olan Ada Market'in ekspres aracı, Adabahçe'den elde edilen ürünleri, evlerde üretilen tarhana, erişte, reçel gibi temel gıda maddelerini vatandaşlara ulaştırıyor. Vatandaşları sağlıklı ve ekonomik gıda ürünleriyle aracısız buluşturan, belli bir program dahilinde her gün farklı mahallelerde hizmet veren ekspres aracı büyük ilgi görüyor. Adabahçe'den elde edilen ürünler, Ada Market karavanında ve Halk Ada Market mağazasında da satışa sunuluyor. Ürünler, belediyemizin Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü tarafından tespit edilen ihtiyaç sahibi ailelerin evlerine de ulaştırılıyor.

Yerel üreticileri desteklemek ve üreticilerle tüketicileri aracısız buluşturmak amacıyla Yöresel ve İyi Tarım Ürünleri Sokağı'nı hizmete sunduk. Bu yerel üretici pazarı her çarşamba Cumhuriyet Mahallesi, Burç Sokak'ta kuruluyor. İlk günden bu yana uygun fiyata doğal ve sağlıklı beslenmek isteyenlerin uğrak noktası olan yerel üretici pazarına gösterilen ilgi artıyor.

TARIM

ÖMER GÜNEL

Aydın-Kuşadası
Belediye Başkanı

Kirazlı, Caferli, Çınar ve Soğucak Mahalleleri'nde yaşayan yerel üreticilerin iyi tarım uygulamalarıyla ürettiği mevsimlik ürünlerini satışa sunduğu pazarda, kadınlar tarafından yapılan yerel tatlar da satışa sunuluyor. İçli köfteden yaprak sarmasına, otlu börekten keşkek ve aşureye kadar birbirinden lezzetli yiyeceklerin büyük ilgi gördüğü pazarda, doğal yollarla üretilen yumurta, bal ve süt gibi hayvansal ürünler de yer alıyor. El açması gözleme ve bazlama tezgâhları da pazara renk katıyor.

"BELEDİYEMİZE AİT ARAZİLERDE SEBZE ÜRETTİK"

Başkan Bahattin Gümüş, Mentеше Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Pandemi sürecinde belediyemiz bünyesinde "Tarımsal Üretim Birimi" kurduk, belediyemize ait tarım arazilerinde atalık tohumlardan sebze üretimine başladık. 2019 yılından bu yana Ortaköy, Kafaca ve Yeşilyurt Mahalleleri'ndeki arazilerimize domates, biber, salatalık, patlıcan ektilik. Elde ettiğimiz 20 ton ürünü ihtiyaç sahibi vatandaşlara dağıttık. Ürünlerin bir kısmını belediyemizin aşevinde ve kültür evlerinde değerlendirdik. Güney Ege Kalkınma Ajansı'nın %100 hibe desteği sağladığı "Tarımsal Üretim Yeri Tohumla Desteklenmesi Projesi" kapsamında Sağlık Kentler Birliği tarafından düzenlenen Sağlık Şehirler En İyi Uygulama Yarışması'nda "Jüri Özel Ödülü" aldık. Aldığımız ödülle birlikte tarımsal üretime ağırlık verdik ve buğday ekimine başladık. Dokuz ton karakılıç buğdayı ürettik. Buğdayı una dönüştürdük, elde ettiğimiz unu ihtiyaç sahibi vatandaşlara ulaştırdık, ekme yapımında kullandık, buğday tohumlarını 100 üreticiye dağıttık. Buğdaydan elde ettiğimiz saman balyalar hâlinde 750 büyükbaş hayvan yetiştiricisine ulaştırdık, üreticilere 1.500 kilogram yem desteğinde bulunduk. Zeytinyağ üretimine başladık. Belediyemize ait zeytin ağaçlarından yedi ton zeytinyağı elde ettik. Zeytinyağının bir kısmını ihtiyaç sahiplerine ulaştırdık, bir kısmını da belediyemizin aşevinde ve kültür evlerinde kullandık. İpekböceği yetiştiriciliğini geliştirmek amacıyla Muğla Büyükşehir Belediyesi'yle protokol imzaladık. Protokol kapsamında Bayır ve Yeşilyurt Mahalleleri'ndeki kadın ve genç üreticilere destek olduk. 18 kadın ve genç üreticiye koza ve yaprak desteğinde bulunduk, ipekböceği yetiştirme tesisi tahsis ettik. Ürünlerin, Koza Birlik alım garantili olmasını sağladık.

İlçemizdeki pazaryerinde üreticilere ücretsiz yer tahsis ettik. Kooperatiflerle projeler yaptık. Kooperatiflerden ürünler aldık.

"Yayla Kavun Şenlikleri", "Tarhana Festivali", "Çıntar Festivali" ve "Turşu-Reçel Yarışması" gibi etkinlikler düzenledik. Üreticilerin, ürünlerini tanıtmasını sağladık. "Tohum Takas Şenlikleri" aracılığıyla tohum dağıttık, çevre il ve ilçelerdeki tohum takas şenliklerine katıldık. Tarihi Karabağlar Yaylası'ndaki endemik bitki türlerini (hayıt, dut, çınar, diş budak, akçe ağaç, üzüm ve palamut) korumak amacıyla çelikleme yöntemine başladık. İlk etapta 25.000 ağaç ve çalı ürettik, yayladaki üreticilere dağıttık. Hasar gören, bozulan irimleri düzeltmeyi hedefliyoruz. 5.523 üreticiye destek olduk. 106 üreticiye tarım ekipmanı dağıttık. 21 üreticiden 5 milyon TL değerinde ürün aldık. 750 üreticiye 1.500 kilogram yem desteği sağladık. İhtiyaç sahibi 2.830 haneye yerli ürünler ulaştırdık, gıda desteği sağladık.

Çocukların geleceği için üretmek, atalık tohumları korumak, çoğaltmak ve gelecek nesillere aktarmak zorundayız.

TARIM

BAHATTİN GÜMÜŞ

Muğla-Menteşe
Belediye Başkanı

"Tohum Bankası" kuracağız. Cumhuriyetin 100. yılında tamamlamayı hedeflediğimiz "Tohum Bankası" sayesinde yerel üretim çalışmalarımıza ağırlık vereceğiz. Gıda krizinin ve ekonomik krizin etkilerini ortadan kaldırmak amacıyla atalık tohumları kullanmaya, tarımsal üretimi artırmaya, gıda tedarik zincirinin akışını sağlamaya, üretim ve ticaret maliyetlerini azaltmaya yönelik çalışmalarımıza devam edeceğiz. Atalık tohumları ekeceğiz, üreteceğiz ve paylaşacağız.

"TIBBİ VE AROMATİK BİTKİ ÜRETİMİNE YOĞUNLAŞTIK"

Başkan Ahmet Deniz Atabay, Didim Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

2016 yılında başladığımız tıbbi ve aromatik bitki üretimine devam ediyoruz. Belediyemiz bünyesindeki distilasyon makinesinin yardımıyla katkısız uçucu yağlar elde ediyoruz. Bu yağlar, "Didyma" markasıyla satışa sunuluyor. 11 dönümlük alan lavanta ektik, 80 litre uçucu yağ elde ettik. Beş dönümlük alana biberiye ektik, 40 litre uçucu yağ elde ettik. Beş dönümlük alana kekik ektik, yılda 20 litre uçucu yağ elde ettik. 10 dönümlük alana nane ektik, yılda 50 litre uçucu yağ elde ettik. Doğadan elde edilen kantaron bitkisiyle yılda 30 kilogram yağ elde ettik.

İlçemizdeki parklarda ve yeşil alanlarda kullanılmak üzere belediyemizin serasında bitki üretiyoruz.

Yıllık ortalama 4.000.000 bitki üretiyoruz. Akköy Mahallesi'nde belediyemiz ait 20 dönüm tarlada domates, biber, patlıcan, salatalık, bamya ve börülce üretiyoruz. Elde edilen sebzelerin büyük bölümünü vatandaşlara ücretsiz ulaştırıyoruz. Ekili sebzelerin bir kısmından pul biber, turşu ve salça üreterek yine vatandaşlara ulaştırdık.

Balat Mahallesi'nde belediyemize ait 74 dönümlük araziye buğday ekiliyor. Elde ettiğimiz 35 ton un ve bulguru ihtiyaç sahibi vatandaşlara ulaştırıyoruz. Aynı bölgede buğday hasadının ardından ayçiçeği üretimi yaptık, 15.000 kilogram ürün elde ettik.

Önümüzdeki dönemde hedefimiz, tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliğinde öncü olmak, alternatif ürünlerle ilgili üreticilere fayda sağlamak. Sebze ve tahıl üretimini çeşitlendirmek, belediyemize gelir kazandırmak.

TARIM

AHMET DENİZ ATABAY

Aydın-Didim
Belediye Başkanı

"KOOPERATİFLERİN GÜÇLENMESİNE KATKIDA BULUNDUK"

Başkan Ali Engin, Narlıdere Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Narlıdere'de Kadınları üretime teşvik etmek amacıyla Narlıdere Üretici Kadın Kooperatifi'nin kuruldu, biz de kooperatifin ortağıyız. İlçemizin çeşitli noktalarında (Yukarıköy, Atatürk Kültür Merkezi, Barış Sokak, Yaşar Kemal Tesisleri, zeytinlik alanı, Huzur Mahallesi) kooperatife üretim ve satış alanları tahsis ettik. Bu sayede yaklaşık 600 üretici kadına istihdam imkânı sağladık, kooperatifleşme aracılığıyla ilçemizde üretim ve dayanışma ruhunu güçlendirdik. Kooperatifin ürettiği ürünler arasında tarhana, reçel, erişte, kurutulmuş meyve-sebze, unlu mamüller yer alıyor.

Sahilevleri Mahallesi'nde "Narlıdere Gece Pazarları" kurduk. "Narlıdere Gece Pazarları", yaz mevsiminde sürekli açık oluyor. Pazarda, yöresel gıda ürünleri, el işi ürünler sergileniyor. Vatandaşlar, ilçe ekonomisinin gelişmesine katkıda bulunuyor, dayanışma ruhunu yaşıyor.

Travel Turkey, Tarım Buluşması gibi etkinliklere ve fuarlara katılıyoruz. Dünyanın en büyük gıda hareketlerinden biri olan Slow Food'a üyeyiz. İlçemizin meydanında Slow Food'un simgesi olan salyangoz heykeli bulunuyor. Slow Food sayesinde küçük esnafı ve üreticileri destekliyoruz, yerel lezzetleri markalaştırıyoruz.

Vatandaşları temiz, sağlıklı ve adil gıdayla buluşturuyoruz. Slow Food etkinlikleri kapsamında "Genç Aşçılar Yarışması" düzenledik, genç aşçıların yeteneklerini sergilemesine imkân tanıdık. Yerel lezzetleri marka hâline getirmek, ulusal/uluslararası çapta tanıtmak amacıyla birçok çalışma yürütüyoruz. Gastronomi turizmi, kıyı balıkçılığı, mutfak gelenekleri, yeme-içme kültürü aracılığıyla dünyanın her yerinde tanınmayı amaçlıyoruz.

İlçemizdeki peyzaj çalışmalarında kullanılmak üzere kooperatiflerden mevsimlik çiçek, fidan temin ediyoruz, kırsal kalkınma kooperatiflerinin güçlenmesine katkıda bulunuyoruz.

TARIM

ALİ ENGİN

İzmir-Narlıdere
Belediye Başkanı

Bu kapsamda kooperatiflere yaklaşık 950.000 TL destek verdik.

2023 yılında tarımsal kooperatiflere 1.000.000 TL destek vereceğiz. Kadın kooperatiflerinden kurutulmuş meyve alacağız. İlçemizdeki anaokullarında yapılan yemeklerde kullanılmak üzere tarım kooperatiflerinden ürün temin edeceğiz. Slow Food kapsamında yerel üreticileri ve kadın kooperatiflerini desteklemeye, tarım fuarlarına katılmaya devam edeceğiz.

"İLÇEMİZDE ÜRETİLEN ÜRÜNLERİN BİLİNİRLİĞİNİ ARTIRDIK"

Başkan Özlem Becan, Uzunköprü Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

2019 yerel seçimlerinden bu yana ilçemizdeki üreticilerle birlikte ilçemizin ürünlerini tanıtmak ve tüketiciye ulaştırmak amacıyla çalışmalar yapıyoruz. Ulusal ve yerel çapta düzenlenen tarımsal etkinliklere ve tarım fuarlarına katılıyoruz. Bu sayede bölgemize özgü ürünleri tanıtıyoruz. Çocuk gündüz bakımında eğitim gören çocuklar için hazırlanan yemeklerde yerel üreticilerden aldığımız ürünleri kullanıyoruz. İlçemizde yaptığımız gıda yardımlarında üreticilerle, çiftçilerle irtibat kuruyoruz, ürünleri onlardan temin ediyoruz. Cumhuriyet Mahallesi'nde Kadın Emek Pazarı'nı kurduk. Pazarda, kadınların ürettiği ürünleri tüketicilerle buluşturuyoruz. Bu sayede hem kadınlara hem de üreticilere destek oluyoruz. Tarıma yönelik iki festival düzenliyoruz. Bağcılığıyla ünlü Yeniköy Mahallesi'nde "Yeniköy Bağbozumu Şenliği", Çöpköy Mahallesi'nde de "Hasat Şenliği" düzenliyoruz, vatandaşların hasat sevincine ortak oluyoruz. Konserler ve çeşitli etkinlikler düzenleyerek ilçemizde üretilen ürünlerin bilinirliğini artırıyoruz.

Önümüzdeki dönemde, başkanlığını yaptığımız Orta Edirne Katı Atık Birliği'ne bağlı katı atık düzenli depolama tesisinde gübre üretim tesisini hayata geçireceğiz. Organik atıkları geri dönüştürerek üreteceğimiz gübreyi çiftçilere dağıtacağız.

TARIM

ÖZLEM BECAN

Edirne-Uzunköprü Belediye Başkanı

Bu projemizi önceliklendireceğiz, ekonomik koşulların ağırlaştığı bugünlerde üreticilere maddi destek sağlayacağız. Böylece üreticilerin yanında olacağız, bölgemizdeki üreticileri destekleyeceğiz, organik gübreyle üretilen ürünleri tüketicilerle buluşturacağız. Hizmete sunmaya hazırlandığımız yeni pazaryerinde çiftçileri de düşündük. Çiftçilerin ürünlerini doğrudan vatandaşlarla buluşturacağız. Pazaryerinde oluşturduğumuz özel alanda çiftçilerin ürünlerini satmasına imkân taniyacağız.

"ÜRETİMDE VERİMLİLİĞE ODAKLANDIK"

Başkan Mehmet Ali Yılmaz, Gazipaşa Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Tohumdan ilaca kadar tarımın her alanında dünya çapında yaşanan tekelleşme ve yanlış tarım politikaları üreticileri olumsuz etkiledi. Tarımsal üretimde kendi kendine yetebilen Türkiye, dışa bağımlı oldu. Doğru üretim yöntemleriyle ülkemizin verimli topraklarının hepimize yeteceğinin bilincindeyiz. Bu nedenle çiftçilerin, üreticilerin, ilçemizin ve ülkemizin kalkınması, üretim faaliyetlerinin verimli olması için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. İlçemizin ikliminin uygun olması sebebiyle vatandaşların büyük çoğunluğu örtü altı ve turfanda sebzeçilik, tropikal meyveler üzerinden geçimini sağlıyor. 2019 yerel seçimlerinden sonra ilçemizde tarımsal üretimi canlandırmak ve üreticileri yeniliklerden haberdar etmek için Tarımsal Hizmetler Müdürlüğü'nü kurduk. Tarımsal Hizmetler Müdürlüğü öncülüğünde çiftçilere örnek olmak, ilçemizin yaylalarındaki verimli toprakları değerlendirmek için Çataltaş, Küllin ve Cimbiti yaylalarında yetişen, lezzet ve pişirme kolaylığı açısından tercih edilen çimbiti nohutunu ekmeye başladık. Üç yıldır nohut ekmeye ve elde ettiğimiz ürünleri ihtiyaç sahibi vatandaşlarla paylaşmaya devam ediyoruz.

İlçemizdeki parklara, bahçelere çiçek ve ağaç temin edebilmek için bitki üretim tesisi kurduk. Atalık tohumları önemsiyoruz. Karakilçık buğdayını belediyemizin arazilerine ekmeye başladık. Atalık tohumları çoğaltmayı ve üreticilerle paylaşmayı hedefliyoruz. İlçemizde, muz, avokado, mango, ejder meyvesi ve passiflora gibi tropikal meyveler de yetişiyor. Tropikal Park Projesi başlattık. Projeyi yakın zamanda tamamlayacağız, ilçemizin tarımında önemli bir yer tutan tropikal meyveleri tanıtacağız. Belediyemizin Park ve Bahçeler Müdürlüğü bünyesinde küçük bir alanda kompost gübre üretimine başladık. İlçemizde tarımsal üretimi geliştirmek için bitki atıklarından kompost gübre üretimini artırmayı, üreticilerle kompost gübre paylaşmayı hedefliyoruz. "Tarım Fuarı", "Çekirdeksiz Nar ve Tropikal Meyve Festivali" düzenliyoruz. Başka il ve ilçelerde yapılan tarım fuarlarına ve organizasyonlarına katılıyoruz. Çiftçileri düzenli olarak ziyaret ediyoruz, fikir alışverişinde bulunuyoruz.

Tarım, ülkemizin geleceğidir. Ülkemizi daha da ileri götürmek için çalışmaya ve verimli tarımsal üretim için projeler geliştirmeye devam edeceğiz.

TARIM

MEHMET ALI YILMAZ

Antalya-Gazipaşa Belediye Başkanı

"ATALIK TOHUM ÜRETİMİNİ ÖN PLANDA TUTTUK"

Başkan Özgen Erkiş, Saray Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Tarıma yönelik çalışmalarımız neticesinde iki yıl gibi kısa bir sürede birçok başarılı projeye imza attık. Saraylı vatandaşlar, "Halk Fide" projesi sayesinde geçtiğimiz yaz organik sebze yetiştirme şansı buldu. Kendi seralarımızda yetiştirdiğimiz sebze fidelerini vatandaşlara ücretsiz dağıttık. Proje kapsamında bölgemizdeki üreticilerden atalık tohumları topladık. Belediyemize ait seralarda yetiştirilen fidelerden ürün alınması ve tohumlarının toplanması için 2022 yılı boyunca çalışmalar yaptık. Dört ayrı çeşit domates, kabak ve salatalık fidesini vatandaşlara dağıttık, bu uygulamamız yoğun ilgi gördü.

Ekonomik krizde böyle bir projeyi hayata geçirmemizin önemli olduğunu düşünüyoruz. "Halk Fide", organik tarımı ve atalık tohum üretimini özendirmeyi amaçlayan, toplumsal yararı ön planda tutan bir proje. Belediyemizin Tarım Birimi tarafından yürütülen proje kapsamında bugüne kadar kendi seralarımızda yetiştirdiğimiz binlerce fideyi vatandaşlara ücretsiz verdik.

Atalık ve organik tohumlar yoluyla yetiştirilen fideler her yıl yeniden üretilebiliyor. Vatandaşlar, dağıttığımız fidelerle evlerinin bahçelerinde ve balkonlarında üretim yaptı. Domates, biber, kabak, salatalık gibi sebzeler organik olarak üretildi, sofralar bereketle, lezzetle buluştu. Sadece fide üretmiyoruz. Belediyemize ait seralarda atalık tohumlarla birçok alanda üretim yapıyoruz. Ispanak, marul, mısır, fasulye, karpuz, patlıcan, pırasa, sarımsak, soğan, lahanada yetiştiriyoruz. Elde ettiğimiz ürünleri ihtiyaç sahiplerine ulaştırıyor, belediyemizin sosyal tesislerinde kullanıyoruz.

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi'yle seracılıkta işbirliği yapıyoruz. Seralardaki ilk çalışmalardan verimli sonuçlar alamadık. Ancak ısrarlı ve umutlu çalışmalarımız neticesinde iyi sonuçlara ulaştık. Atalık tohumları, göçmen domateslerini, kızartmalık kabakları, sırk domatesleri tekrar üretiyoruz. İki kuşak ötesinin lezzetini vatandaşlarla paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz. Bu sayede vatandaşlar GDO'suz tohumları tekrar üretebilecek. İklim değişikliğinin olumsuz etkilerini azaltarak, eski usul üretimle sağlıklı gıdaya ulaşılmasını sağlayacağız. Çocukların daha sağlıklı ve güvenli gıda

TARIM

ÖZGEN ERKİŞ

Tekirdağ-Saray Belediye Başkanı

ürünleriyle beslenmesi, iyi bir ekosistemde yaşaması amacıyla elimizden geleni yapıyoruz.

"ELMADAĞ'IN TARIMSAL POTANSİYELİNİ YÜKSELTTİK"

Başkan Adem Barış Aşkın, Elmadağ Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Sürdürülebilirlik için tarıma önem vermemiz gerektiğinin bilinciyle ilçemiz genelinde Ar-Ge çalışmaları yaptık. Kuşçuali Mahallesi'nde belediyemize ait olan ve 12 yıldır kullanılmayan yaklaşık 22.500 metrekarelik bir tarla belirledik. Bu tarlada tarımsal üretimi ve çiftçileri desteklemek amacıyla Yeşilköy Tarım Projesi'ni hayata geçirdik, organik ürünler üretmeye başladık. Proje kapsamında domates, biber, salatalık, patlıcan, fasulye, kavun, karpuz, çilek başta olmak üzere çeşitli ürünleri tamamen organik olarak yetiştirdik. Elde edilen gelirle öğrencilere burs verdik.

İlçemizin tarımsal potansiyelini yükseltmek amacıyla çalışmalar yaptık. Türkiye'nin en büyük aynisefa bitkisi bahçesinde tıbbi aromatik bitki üretilmesi, pazarlanması ve kadın istihdamı sağlanması için Aktarcılar Odası'yla tarımsal üretim sözleşmesi imzaladık, üretime ve tıbbi aromatik bitkilerin hasadını yapmaya başladık. Sürdürülebilirlik için doğaya, tarıma, üretime ve çiftçilere önem veriyoruz.

Önümüzdeki dönemde Kayadibi, Karacahasan ve Deliller bölgelerinde belediyemize ait olan arazileri de tarımsal üretime uygun hâle getireceğiz.

TARIM

ADEM BARIŞ AŞKIN

Ankara-Elmadağ Belediye Başkanı

Bu bölgelerde sebze üretimine ve seracılık faaliyetlerine başlanacak. Geçen yıl faaliyete başlayan El-Emek Kadın Kooperatifi ve kuruluş aşamasındaki Elmadağ Belediyesi Organik Halk Çiftliği aracılığıyla ilçemizin tanıtımına ve üretene katkıya bulunacağız. Üreten bir belediye olmak için çalışmalarımızı, hizmetlerimizi ve yatırımlarımızı sürdüreceğiz.

"KADIN ÜRETİCİLERE DESTEK OLDUK"

Başkan Mehmet İrem Himam, Gömeç Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Belediyemizin Fen İşleri Müdürlüğü ekipleri, tarım arazilerine ulaşımının sorunsuz olması için 7/24 çalışıyor. 2.5 kilometre beton yol yaptık, zeytin fabrikalarına ulaşım kolaylığı sağladık. Doğalgaz kamulaştırması sırasında zeytin ağaçlarının tahrip olmaması için kepçe, kamyon ve traktör yardımıyla zeytin ağaçlarını taşıdık. Kardeş belediyemiz Nilüfer Belediyesi'nden greyder talep ettik, bu sayede arazi yollarını düzelttik.

2019 yerel seçimlerinden sonra kadın üreticileri desteklemek amacıyla kooperatifleşme eğitimi verdik. Kadınların, tarıma dayalı ürünlerini kooperatifler aracılığıyla pazarlamasına ve satmasına imkân sağladık. Zeytincilik yapan, yöresel ürün üreten üreticilere, firmalara alım ve pazarlama desteği verdik. Ticaret Odası işbirliğiyle zeytin, zeytinyağı ve bamya için coğrafi işaret almak üzereyiz.

TARIM

MEHMET İREM HİAM

Balıkesir-Gömeç
Belediye Başkanı

"YERLİ ÜRETİMİN YAYGINLAŞTIRILMASINI HEDEFLEDİK"

Başkan İlkay Girgin Erdoğan, Karaburun Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Zengin bir bitki örtüsüne sahip olmasına rağmen genç nüfusun azalması nedeniyle Karaburun Yarımadası'nda tarımsal üretim azaldı. Bu durumun farkındayız. Belediyemizin kısıtlı imkânlarıyla tarımsal üretimi artırmayı hedefliyoruz.

2019 yılında nergis soğanları diktik. Her yıl olduğu gibi bu yıl da ot temizliği yaptık, ocak ayından itibaren çıkan nergisleri topladık ve dağıttık. Belediyemize ait tarım arazilerini (zeytinlik, bahçe, tarla vb.) listeledik. İlçemizdeki yerli tohum üretimini artırmak ve yerli üretime geçilmesini sağlamak amacıyla tüm mahallelerden yerli tohumlar topladık. Faaliyete geçen seralarda yerli fide üretimine başladık. Üretilen yerli fideleri ilçemizdeki üreticilere dağıtarak yerli üretimin yaygınlaştırılmasını hedefledik. Mordoğan Mahallesi'ndeki 10 dönümlük arazide toprak işledik, araziye otomatik sulama sistemi döşedik, 19.000 adet domates, biber, patlıcan ve dolmalık biber fidesi diktik, üretilen organik sebzeleri ihtiyaç sahibi vatandaşlara dağıttık.

Tepeboz Mahallesi'nde belediyemize ait 149/34 parsel zeytinliğin etrafına tel çit ördük, alan tesviyesi yaptık, sultaniye üzüm bağı oluşturduk. İlçemizdeki üreticilere destek olmak, ürün kalitesini ve verimliliğini artırmak amacıyla üreticilerle toplantılar ve görüşmeler yaptık, talep edildiğinde tarımsal danışmanlık hizmeti verdik.

TARIM

İLKAY GİRGİN ERDOĞAN

İzmir-Karaburun
Belediye Başkanı

"Sürdürülebilir Dut Koruluğu Projesi" kapsamında Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nden hibe desteğiyle temin edeceğimiz 600 adet dut fidanını dikeceğiz, iki yıl sonra kerevet alanları için kapalı bir yer oluşturacağız, ipekböceği üretimi yapacağız. Bu sayede ipekböceği üretimini canlandıracağız, üretim alanlarında üreticilere ve öğrencilere yönelik eğitimler düzenleyeceğiz, süreci sürdürülebilir kılacağız.

Belediyemizin sınırları dahilindeki anaokul çağındaki çocuklara tarımı ve doğayı sevdirmek amacıyla okul bahçelerinde küçük sebze yatakları oluşturacağız, çocukların toprağa dokunmasını sağlayacağız. Karaburun Tohum Merkezi kurup, belediyemize ait bir alanda imkânlarımız dahilinde bir sera oluşturarak, atalık tohumları kullanacağız ve yöre halkına dağıtmak üzere üretim yapacağız.

Karaburun, yazlık bir bölge olduğu için birçok evin ya balkonunda ya da bahçesinde sebze ya da süs bitkisi yetiştirilmektedir. Atalık tohumu üretiminden elde etmeyi hedeflediğimiz fideleri, En Güzel Balkon Yarışması'na katılmak isteyenlere dağıtıp, vatandaşları organik tarıma yönlendirmeyi ve atalık tohum üretimini sürdürülebilir kılmayı hedefliyoruz.

"VATANDAŞLARI ÜRETİME TEŞVİK ETTİK"

Başkan İsmail Taylan, Dazkırı Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Ülke ekonomisine katkıda bulunmanın yolu üretimden geçiyor. Bu anlayışla farklı ürünler ekerek tarımsal üretime başladık. Belediyemize ait olan 150.000 metrekaarelik tarlanın 90.000 metrekaresine susam, 60.000 metrekaresine nohut ekedik.

Nohut ve susam hasadını gerçekleştirdikten sonra aynı tarlaya lavanta diktik. 85.000 metrekaarelik bir tarla kiralayarak tarımsal üretimi artırdık. Kiraladığımız tarlaya iki yıl boyunca buğday ekedik. Buğday hasadının ardından bir yatırımcının alım garantisi vermesi üzerine aspir bitkisi ekedik.

Geçtiğimiz yıl, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer'in desteğiyle atalık tohumlardan karakılçık buğdayı ekedik. Diğer tarlalarımızda diktiğimiz lavantalar her yıl büyüyor. Lavanta üretiminde Türkiye ikincisi olduk ve literatüre geçtik. Ürün hasadından sonra lavantaların yağını çıkararak gelir elde ediyoruz. Buğday, nohut ve susamı vatandaşlara ücretsiz dağıttık.

Geçen yıl domates fiyatının bir anda yükselmesi nedeniyle vatandaşlara 25.000 domates fidanı dağıttık, vatandaşları üretime teşvik ettik. Atalık tohumlardan karakılçık buğdayının hasadını yaptığımızda da tohumu çiftçilere ücretsiz dağıtacağız, tohumun çoğalmasını sağlayacağız.

TARIM

İSMAİL
TAYLANAfyonkarahisar-Dazkırı
Belediye Başkanı

"MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLERİNİN KOŞULLARINI İYİLEŞTİRDİK"

Başkan Ömer Yıldız, Dereçine Belediyesi'nin tarıma yönelik çalışmalarını Belediye Gazetesi'ne anlattı:

Beldemizin ekonomisi tarıma dayalı olduğu için çalışmalarımızda tarımsal üretime yoğunlaştık. Bahçe yollarını genişlettik ve güzelleştirdik. Sınırlı Sorumlu Dereçinem Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi'nin kurulmasına ve kuru meyve satışının yapılmasına öncülük ettik. Meyve hasadı döneminde beldemizde mevsimlik işçiler çalışıyor. Mevsimlik işçilerin daha sağlıklı ve konforlu şartlarda konaklaması için Türkiye'nin ilk mevsimlik işçi kalıcı konutunu yaptık. 800 metrekaarelik, 30 odalı misafirhanemizde mevsimlik işçiler kalabiliyor. Sınırlı Sorumlu Dereçinem Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi, Ziraat Odası işbirliğiyle "Kök Fidan" projesini başlattık.

Beldemizin genelinde söktüğümüz yaşlı ağaçların köklerini biokütle enerji santraline sattık, elde edilen gelirle yeni fidanlar aldık ve çiftçilere dağıttık. İzmir Büyükşehir Belediyesi'yle İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin desteğiyle üç yılda yaklaşık 2.000 dekarlık alanı temizledik, 400 dekarlık fidan dağıttık. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin katkısıyla kışlık 75.000 adet sebze fidanı dağıttık. Çiftçilere sulama suyu (saati 10 TL) desteği verdik. Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin katkısıyla yeni bir sondaj kuyusu açtık ve çiftçilerin hizmetine sunduk. Meyve ağaçlarının ilaçlanması için su alım istasyonunu yeniledik. Sulama suyu kanallarını her yıl temizledik, su kaybını engellemeye çalıştık. DSİ tarafından yapılan regülatör çalışmasına katkıda bulunduk, damla sulama sistemine geçiş çalışması başlattık. Meyve alım dükkanlarında iyileştirme çalışmaları yaptık.

TARIM

ÖMER
YILDIZAfyonkarahisar-
Sultandağı-Dereçine
Belediye Başkanı

İmkanlarımız doğrultusunda üreten çiftçilerin yanında olduk. Akşehir Gölü'nün kenarında hayvancılığa yönelik projemizin çalışmaları da devam ediyor. Sultandağı'ndaki bahçelerde damla sulama yapılması için çalışmalarımız sürüyor. Tarıma dayalı sanayi alanları oluşturmak amacıyla çalışmalar yapıyoruz. Tarım, beldemizin ve ülkemizin ekonomisi açısından oldukça önemli. Bu nedenle "Üreten Türkiye, Üreten Dereçine" sloganıyla çalışmalarımıza devam ediyoruz.

BELEDİYELERDEN HABERLER

HİZMET

Karşıyaka Belediyesi, dijital komşuluk uygulamasını başlattı.

Mahalle sakinleri arasındaki iletişimi ve dayanışmayı güçlendirmeyi amaçlayan dijital komşuluk uygulaması "Hoplr", Belçika ve Hollanda'dan sonra Türkiye'de ilk kez Karşıyaka'da hayata geçiyor. Belçika kaynaklı uygulama, Karşıyaka Belediyesi aracılığıyla ücretsiz olarak vatandaşların hizmetine sunuluyor. "Hoplr", yakın zamanda tüm ilçeye yayılacak. Uygulama, Atakent, Bostanlı, Mavişehir, Yalı Mahalleleri'nde yaşayan vatandaşların kullanımına açıldı. Vatandaşlar, ad ve adres bilgileriyle Karşıyaka Belediyesi'nden ya da muhtarlıklardan alacakları mahalle koduyla dijital komşuluk ağına katılacak, bu sayede komşularıyla iletişim kuracak, paylaşma, sosyalleşme ve yardımlaşma imkânı bulacak.

Merhaba komşu!

Dijital Komşuluk Uygulaması,
Belçika ve Hollanda'dan sonra
Türkiye'de ilk kez Karşıyaka'da!

Hoplr uygulamasını hemen indirin.
Komşularınızla iletişimde kalın;
paylaşın, sosyalleşin, ödünç alın,
yardımlaşın.

Hoplr
Hemen indir

Türkiye'de ilk!

DR. CEMİL TUGAY
KARŞIYAKA BELEDİYE BAŞKANI

T.C. KARŞIYAKA BELEDİYESİ

Büyükçekmece Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü, 2022 yılında ilçeye çok sayıda park kazandırdı.

Büyükçekmece'de yeşil alanlar korunuyor, ilçedeki yeni yeşil alanlara yenileri ekleniyor. Büyükçekmece Belediyesi Park Bahçeler Müdürlüğü ekipleri, 2022 yılında da yeni parklar yaptı. 7'den 70'e her yaşta vatandaşın huzur ve güven içinde zaman geçirebileceği parklar, çocuk oyun alanları ve spor tesisleriyle yoğun ilgi görüyor. Fatih Mahallesi'ndeki Değirmenpark yenilendi, bölge halkının hizmetine açıldı. 4.520 metrekarelik alan üzerine kurulu olan Değirmenpark, her yaşta vatandaşın ilgisini çekiyor.

Mudanya Belediyesi'ne ait bina kütüphaneye dönüştürülüyor.

Siteler Mahallesi'ndeki bina yenilenecek, ilçeye kazandırılacak. Okumak ve araştırmak isteyen gençlerin uğrak mekânı olacak kütüphanede, ders çalışılabilecek alanlar da yer alacak. Kütüphanede aynı anda 30 kişi çalışabilecek. Mudanya Belediye Başkanı Hayri Türkyılmaz, "Kütüphane, okuyan, araştıran herkesin buluşma noktası olacak. Kütüphane kısa süre içinde vatandaşların hizmetine açılacak," dedi.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, parkların ve yeşil alanların sayısını artırıyor.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, başkent'in dört bir yanında yeşil alanların sayısını artırmak için çalışmalarına devam ediyor. Yenimahalle'de 650.000 metrekarelik alanda hayata geçirilecek 11 yeşil alan için açılış ve temel atma töreni yapıldı. Projenin maliyeti yaklaşık 320 milyon TL. Açılış ve temel atma törenine, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Millet İttifakı partilerinin temsilcileri, milletvekilleri, meclis üyeleri, ilçe belediye başkanları, muhtarlar, sivil toplum kuruluşu temsilcileri, bürokratlar ve vatandaşlar katıldı. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, "Göreve başladığımız ilk günden bu yana 'Kim daha çok oy verdiyse, o bölgeden hizmete başlarım,' anlayışını değil, 'Hangi bölgenin ihtiyacı varsa oradan hizmete başlarım,' anlayışını önemsedik. Kimseyi ayırt etmedik, 6 milyon vatandaşa eşit hizmet sunduk," dedi.

İzmit Belediyesi, Leyla Atakan Şehir Kütüphanesi'ni hizmete açtı.

Gençlik Sokağı'ndaki Leyla Atakan Şehir Kütüphanesi açıldı. Açılış töreninde konuşan İzmit Belediye Başkanı Fatma Kaplan Hürriyet, Leyla Atakan Şehir Kütüphanesi'nin İzmitli gençlere yeni yaşam alanı olarak hizmet vereceğini vurguladı. Törene, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, TBMM Başkanvekili Haydar Akar, CHP Genel Başkan Yardımcısı ve Kemal Kılıçdaroğlu'nun başdanışmanı Erdoğan Toprak, CHP PM üyesi, Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan, CHP İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan, Gelecek Partisi Genel Başkan Yardımcısı Doğan Demir, Yalova Belediye Başkanı Vefa Salman, Büyük Türkiye Partisi Genel Başkanı Ömer Faruk Başaran, gazeteci Saygı Öztürk, siyasi partilerin il ve ilçe başkanları, muhtarlar, kadın ve gençlik kolları, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ve çok sayıda vatandaş katıldı. Başkan Fatma Kaplan Hürriyet, "Aşkla İzmit' diyerek yola çıktık. 31 Mart 2019'dan bu yana aynı aşkla İzmit'e hizmet etmeye, halkımızın kalplerine dokunarak yolumuza devam ediyoruz," dedi.

Odunpazarı Belediyesi, özel gereksinimli bireyler için örnek projeye imza atıyor.

Odunpazarı Belediyesi, Çankaya Mahallesi'ne "Odunpazarı Engelsiz Yaşam ve Otizm Merkezi" yapıyor. Odunpazarı Engelsiz Yaşam ve Otizm Merkezi, İlbank'tan onay aldı. Dünya Bankası'nın finanse edeceği proje için Odunpazarı Belediyesi'nin meclis salonunda toplantı yapıldı. Toplantıya, Odunpazarı Belediye Başkanı Kazım Kurt, başkan yardımcılarını, demokratik kitle örgütlerinin başkanları ve yönetim kurulu üyeleri, Çankaya Mahallesi muhtarı Cemil Öztürk, Karapınar Mahallesi muhtarı Mustafa Gazi Uzun, Alanönü Mahallesi muhtarı Musa Yeler, Osmangazi Mahallesi muhtarı Muzaffer Çimen, İlbank tarafından danışmanlık hizmeti vermesi için görevlendirilen 2U1K Mühendislik ve Danışmanlık A.Ş. yetkilileri ve aileler katıldı.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Avcılar'da "Kent Lokantası" açtı.

Avcılar'daki Kent Lokantası'nın açılış töreni İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'na gösterilen yoğun ilgi nedeniyle mini mitinge dönüştü. Merkez Mahallesi, Şamlı Sokak'ta açılan Kent Lokantası'nın ilk tabldotlarını Başkan Ekrem İmamoğlu dağıttı. Başkan İmamoğlu'na, CHP Milletvekili Turan Aydoğan, Avcılar Belediye Başkanı Turan Hançerli ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Meclis Grup Başkanvekili Doğan Subaşı eşlik etti. Başkan İmamoğlu, vatandaşların yoğun ilgisini karşılıksız bırakmadı, kısa bir konuşma yaptı.

Bandırma Belediyesi, Edincik'e çağ atlatarak bir projenin temelini attı.

Bandırma Belediyesi, insan odaklı projelerinden birini daha hayata geçiriyor. Bandırma Belediye Başkanı Tolga Tosun, adaylığı sürecinde sözünü verdiği diğer proje "Edincik Kapalı Pazaryeri ve Yaşam Alanı" için harekete geçti. Proje, Edincik tarihinin en büyük projesi olacak, 3.364 metrekarelik alanda hayata geçirilecek. Tam donanımlı bir yaşam merkezi olarak tasarlanan proje, Edincik Mahallesi'nin tarihi dokusuna uygun olacak ve vatandaşların ihtiyaçlarına en iyi şekilde cevap verecek.

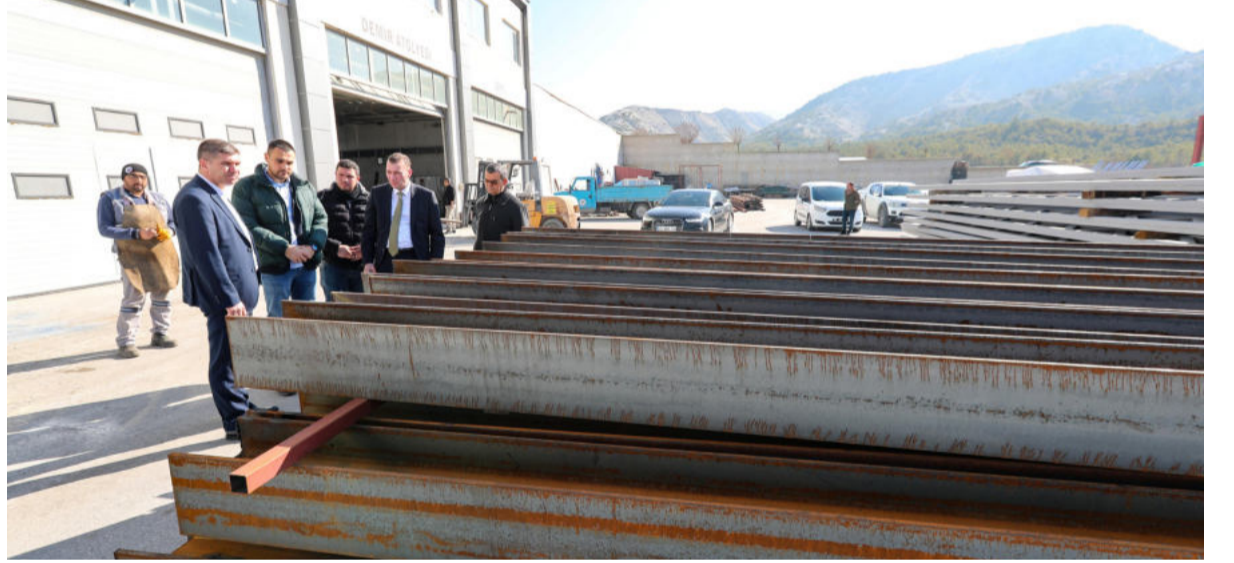
Gazimur Belediyesi, ücretsiz sağlık hizmeti sunmaya devam ediyor.

Gazimur Belediyesi, hasta nakil ambulansı ve engelli hasta aracı hizmetiyle vatandaşları hastanelere ulaştırıyor. Hasta nakil ambulansı hizmetiyle yaşlı, yataklı durumdaki hastalar evlerinden alınıyor, sağlık kuruluşlarına ulaştırılıyor. Hastalar, hastanelerdeki bakım ve tedavinin ardından evlerine bırakılıyor. Vatandaşları sağlık kuruluşlarına ulaştıran ekipler, tedavi ve işlemlerin yürütülmesi sürecinde de hastalara yardımcı oluyor. Acil tıp teknisyeniyle şoförün görev yaptığı, teknik ve tıbbi donanıma sahip olan ambulanslar, 2022 yılında 1.951 kez hastaları sağlık kuruluşlarına ulaştırdı. Bu hizmetten faydalanmak isteyen vatandaşların 24 saat önce 444 26 20 numaralı hattı arayarak randevu alması gerekiyor. Hasta nakil ambulansı ve engelli hasta aracıyla vatandaşlara 4.081 defa nakil hizmeti verildi.

Burdur Belediyesi, semt pazarındaki çalışmalarına devam ediyor.

Burdur Belediyesi, esnafa ve vatandaşa konforlu alışveriş ortamı sağlamak amacıyla Armağan İlci Mahallesi'nde yapımı devam eden semt pazarının çatı kaplaması için çalışmalarını sürdürüyor. Burdur Belediye Başkanı Ali Orkun Ercengiz, "Semt pazarlarına ulaşımını kolaylaştırmak, üreticilere ve pazarıcı esnafına daha fazla ürün satılma imkânı sunmak amacıyla büyük semt pazarları kurmaya devam ediyoruz. Yeni semt pazarlarının çatılarını sadece hammadde olarak belediyemizin emekçilerimizin üstün çabasıyla piyasa fiyatının üçte birine mal ediyoruz. Toplamda 1.996 adet parça var. Parça birleştirme işlemi tamamlandıktan sonra montaj çalışmaları başlayacak," dedi.

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi, Saray ilçesinde büyük bir projeyi daha hayata geçiriyor.

"Saray Kent Park ve Sosyal Tesis" projesi için yüklenici firmayla sözleşme imzalandı. Proje kapsamında 800 metrekarelik sosyal tesis planlandı. Tesisin 550 metrekaresi kapalı düğün salonu olacak. Tesiste, mutfak, gelin odası, büfe, 48 araçlık otopark yer alacak. Düğün salonunun ön tarafına 1.200 metrekarelik açık kır bahçesi yapılacak. Tesisin diğer alanlarında, bisiklet, koşu ve yürüyüş yolları, yeşil alanlar, çocuk oyun alanları, futbol, basketbol ve voleybol sahası, tenis kortu, açık hava spor aletleri, kamelya, kent donatı elemanları da yer alacak. Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Albayrak, "Saray ilçemize kazandıracığımız kent parkla vatandaşların sosyal hayatına renk katacağız," dedi.

Gemlik Belediyesi İş İstihdam Bürosu, 500 vatandaşın istihdam edilmesini sağladı.

Gemlik Belediyesi, özel sektör ve vatandaşlar arasında köprü kuruyor. Gemlik Belediyesi İş İstihdam Bürosu sayesinde yüzlerce vatandaşın istihdam edilmesini sağladıklarını belirten Gemlik Belediye Başkanı Mehmet Uğur Sertaslan, "Ülkemizde her geçen gün artan işsizlik özellikle gençlerin gelecek planlarında değişiklik yapmasına ve eğitimlerinin yarıda bırakmasını yol açıyor. Bize ulaşan başvuru formlarını dikkatle inceliyor, özel sektörle görüşmeler yapıyor, vatandaşların uygun işlere yerleşmesini sağlıyoruz," dedi.

Mezitli Belediyesi, aynı anda iki açılış düzenledi.

Cumhuriyet Bayramı'nda düzenlenen "2023'e Hikayeler Adım Adım Cumhuriyet" defilesindeki elbiselerin sergilendiği Yıldırım Mayruk Yaşayan Müzesi açıldı. Yıldırım Mayruk'un birbirinden değerli kostümleri modaseverlerle buluştu. Katılımcıların anı defterine düşüncelerini yazdığı müzede, elbiseler üç ay arayla başka modellerle değiştirilerek sergilenecek. Türk şiirine "Gezsen Anadolu'yu" eserini kazandıran şair, sanatçı, besteci ve gazeteci Mehmet Faruk Gürtunca adına kızı Ülkü Ongun tarafından yaptırılan kütüphane ve çalışma merkezi hizmete sunuldu. Mimar Zekeriya Öktem tarafından tasarlanan, giriş bölümünde Gürtunca'nın eşyalarının, kitaplarının ve el yazması eserlerinin yer aldığı kütüphanede bir müze de bulunuyor.

Ceyhan Belediyesi, tarihi Yılkale'yi dünya turizmüne kazandırıyor.

Ceyhan Belediyesi, Yılkale'yi atıl durumdan kurtaracak bir proje geliştiriyor. Ceyhan Belediye Başkanı Hülya Erdem, Yılkale'nin Ceyhan, Adana, Türkiye ve dünya turizmüne hizmet sunacağını vurguladı, "Yılda yaklaşık 100.000 kişi tarafından ziyaret edilen Yılkale için bir şeyler yapmamız gerektiğini gördük ve harekete geçtik. Yılkale, ahşap yürüme parkuruyla daha güvenli hâle gelecek. Yılkale'de beş seyir terası olacak. Bu projeyi tamamlamak için gün sayıyoruz," dedi.

Edremit Belediyesi, Tuzcumurat Mahalle Evi'ndeki çalışmalarını sürdürüyor.

Tuzcumurat Mahalle Evi'nin temeli geçtiğimiz ay düzenlenen törenle atılmıştı. Edremit Belediye Başkanı Selman Hasan Arslan'ın talimatıyla yapım çalışmaları devam eden Tuzcumurat Mahalle Evi'nde, gelenek ve görenekler yaşatılacak. 2.255 metrekarelik alana yapılan Tuzcumurat Mahalle Evi'nde, 500 kişilik düğün salonu, hayır yemeği salonları, kurslar, kadınlar için el emeği merkezi, çeşitli etkinliklerin yapılacağı toplantı salonları, mahalle ekmek fırınları da yer alacak, mahallenin kültürü de korunacak.

Gümüşhacıköy Belediyesi, örnek imar uygulamaları projelerini hayata geçiriyor.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı işbirliğiyle örnek imar uygulamaları projeleri hayata geçiriliyor. Projeler kapsamında Gümüşhacıköy'ün İmirler mevkinde kentsel dönüşüm çalışmaları yapılacak. İlçenin tarihine, dokusuna ve estetiğine uygun kentsel tasarım projesi kapsamında animasyon çalışması hazırlandı. Gümüşhacıköy Belediye Başkanlığı'ndan yapılan açıklamada, daha güzel bir Gümüşhacıköy için çalışmaya devam edileceği belirtildi.

EĞİTİM

Adana Büyükşehir Belediyesi ve BM Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi işbirliğiyle eğitim programı düzenlendi.

Adana Büyükşehir Belediyesi çalışanlarına yönelik olarak "Erkeklerin Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğiyle Mücadeleye Katılımı Eğitici Eğitimi Programı" düzenlendi. Eğitimin amacı, Adana Büyükşehir Belediyesi'nde çalışan erkeklerin toplumsal cinsiyet eşitliğine katılımını sağlamak, konu hakkında bilgi vermek ve farkındalık oluşturmak. Eğitim programında Adana Büyükşehir Belediyesi'ni, Adana Büyükşehir Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Daire Başkanı Ayten Dolançay, BM Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi'ni de Proje Koordinatörü Duygu Erseçen temsil etti. BM Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi Danışmanı ve Erkeklik Çalışmaları Uzmanı Dr. Murat Göç Bilgin, toplumsal cinsiyet eşitliği temel kavramları, erkeklerle çalışmanın ve erkekliği tartışmanın tarihsel ve teorik arka planı, erkekler ve şiddet, erkekler ve cinsel taciz konularını kapsayan sunum yaptı. Sunumun ardından grup çalışmaları gerçekleştirildi.

Kemer Belediyesi'nin kültür salonunda, AFAD Antalya İl Müdürlüğü tarafından arama-kurtarma eğitimleri veriliyor.

AFAD Antalya İl Müdürlüğü, Kemer'de arama-kurtarma eğitimleri veriyor. Eğitimlere, Kemer Belediyesi personeli, KEMKUT Arama Kurtarma Derneği üyeleri ve muhtarlar katılıyor. Katılımcılar, teorik eğitimlerin ardından doğada uygulama yapıyor. Kemer Belediyesi hizmet alanındaki pratik eğitime katılanlar, enkaz altında kalanlara ulaşma, sismik akustik dinleme cihazlarını kullanma ve enkaz altında kalanları kurtarma yöntemlerini, enkaz kaldırmada kullanılan cihazları öğreniyor

Konak Belediyesi Roman Kültür Merkezi yoğun ilgi görüyor.

Konak Belediyesi'nin Tepecik'te hizmete açtığı Roman Kültür Merkezi'nde açılan kurslar yoğun ilgi görüyor. Konak Halk Eğitim Merkezi işbirliğiyle 8-13 yaş arasındaki çocuklar için açılan yaratıcı drama kursuyla 18 yaş üstü kadınlar için açılan dikiş kursundaki eğitimler devam ediyor. Toplam 40 çocuk yaratıcı drama eğitimi alıyor. Yaratıcı drama çalışmalarında çocukların kendilerini ve çevreyi tanıması, iletişim kurması, duygularını ifade etmesi hedefleniyor.

Lüleburgaz Belediyesi'nin desteğiyle düzenlenen "Yıldız Gençler Kış Kampı" başladı.

Lüleburgaz Belediyesi Gençlik Meclisi işbirliğiyle düzenlenen "Yıldız Gençler Kış Kampı", Doğa Koruma ve Milli Parklar Bölge Müdürlüğü'nün Dereköy Yıldız Dağları Tabiat Eğitim Merkezi'nde başladı. 26 kişilik grupların katılacağı kamp 2 Şubat'a kadar sürecek. Kampta, gençler için atölye çalışmaları gerçekleştirilecek. Gençler, telefonlardan ve teknolojik cihazlardan uzakta, doğanın içinde hem eğleniyor hem de eğitim alıyor. AFAD tarafından temel afet farkındalık eğitimi, Yıldız Dağları'nı tanıyalım ve tasarım odaklı düşünme gibi birçok alanda eğitim veriliyor.

İzmir Büyükşehir Belediyesi Meslek Fabrikası'nın protez tırnak ve tırnak sanatı kursu yoğun ilgi görüyor.

İşgücü potansiyelini artırmak ve kalifiye eleman yetiştirmek üzere hizmet veren İzmir Büyükşehir Belediyesi Meslek Fabrikası'nın açtığı protez tırnak ve tırnak sanatı kursu yoğun ilgi görüyor. Ücretsiz kurslara katılanlar, haftanın üç günü protez tırnak, iki günü tırnak sanatının ayrıntılarını öğreniyor. Eğitimci Büşra Güngör, "Meslek Fabrikası Şube Müdürlüğü, protez tırnak ve tırnak sanatı kursu veriyor. Kurs ücretsiz. Kurs malzemeleri eğitim kapsamında öğrenciler için temin ediliyor. Farklı iş kollarıyla ara eleman ihtiyacına cevap vermek istedik," dedi.

Balçova Belediyesi'nin yaratıcı yazarlık kursuna katılan 12 çocuğun öyküleri kitap hâline getirildi.

Balçova Belediyesi'nin yaratıcı yazarlık kursu ilk meyvesini verdi. 11-14 yaş arasındaki çocukların katıldığı sekiz aylık kursta, sanatçı Nil Banu Engindeniz eğitim verdi. Edebiyat eserlerinin yazımı, hikâyenin unsurları, zaman ve mekân kullanımı, karakter yaratımı, olay örgüsü gibi konularda eğitim alan çocuklar, nesli tükenen hayvanların anlatıldığı öyküler yazdı. Genç yazarların yazdığı 12 öykü, "Nesli Tükenen Hayatlar Çocuklardan Büyüklere 12 Öykü" adıyla kitap hâline getirildi.

Çankaya Belediyesi Kent Tarım Hobi Evi'nde arıcılık eğitimleri başladı.

Çankaya Belediyesi Mutlukent ve Ata Kent Tarım Hobi Evleri'nde arıcılık eğitimleri başladı. Hobi arıcılığı eğitimleri üç hafta sürüyor. Ücretsiz eğitimlerde, temel arıcılıkla ilgili bilgi veriliyor, "Bal arısı ırkları", "arı sağlığı ve mevsimsel bakım", "arı ürünleri ve üretimi" konuları anlatılıyor. Vatandaşlar, Kent Tarım Hobi Evleri'nde düzenlenen "arıcılık" ve "temel sebze yetiştiriciliği" eğitimleri hakkında 0312 458 89 00 (2408) ve 0312 235 39 73 numaralı hatlar üzerinden bilgi alabilir.

Muğla Büyükşehir Belediyesi, evde bakım hizmetleri kapsamında refakatçi eğitimlerine devam ediyor.

Muğla Büyükşehir Belediyesi sağlık hizmetleri ekipleri, evde bakım hizmetleri kapsamında yatağa bağımlı ve bakıma muhtaç hastaların refakatçilerine uygulamalı eğitim veriyor. Deneyimli sağlık personeli tarafından verilen eğitimde, yatak yararı oluşmaması için yapılması gerekenler, hastaların beslenmesi ve psikolojik durumunun stabil hâlde tutulması, hastaların kişisel bakımı, silme banyosunun yapılması gibi birçok konu anlatılıyor. 13 ilçede verilen teorik ve uygulamalı refakatçi eğitimiyle hasta yakınlarının daha bilinçli ve güvenli bakım vermesi sağlanıyor.

Hatay Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu bünyesinde çalışmalarına devam eden Çocuk Tiyatrosu ve Korosu, sömestr tatilinde de hazırlıklarını sürdürüyor.

Ekim ayında çalışmalara başlayan genç tiyatrocular ve koristler, nisan ayında "Alice Harikalar Diyarında" adlı müzikali sahnelemek için hazırlıklarına devam ediyor. Çocuklar, müzikal için heyecanlı ve azimli olduklarını belirtti. Çocukların isteklerini kırmayacaklarını ve tatil süresince onlarla olacaklarını ifade eden Hatay Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu sanatçıları, sömestr tatilinde sahne, şan ve dans çalışmalarını da yapacaklarını ifade etti.

KÜLTÜR-SANAT

Aydın Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu, "Hepimiz Biriz" adlı çocuk oyununu sahneledi.

Aydın Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu, çocuklar için perdelerini açtı, "Hepimiz Biriz" adlı oyunu sahneledi. Çocuklar, Şükran Güngör-Yıldız Kenter Kültür Merkezi ve Tiyatro Salonu'nda sahnelenen oyun sayesinde unutulmaz bir gün yaşadı. Oyun sonrasında çocuklara balon dağıtıldı. "İngilizce Öğreniyorum" adlı kitap çocuklara hediye edildi. Çocuklar, karne hediyeleri ve etkinlikler için Aydın Büyükşehir Belediye Başkanı Özlem Çerçioğlu'na teşekkür etti. Başkan Çerçioğlu, çocuklara güzel bir tatil diledi.

Kartal Belediyesi, genç yetenekleri desteklemeye devam ediyor.

Kartal Belediyesi, Kartal Anadolu Lisesi öğrencisi İlke Kaleş'in resim sergisine ev sahipliği yaptı. Anadolu kadınlarını konu edinen sergi, Kartal Belediyesi fuaye alanında açıldı. Kartal Anadolu Lisesi resim öğretmeni Berna Sevim'in rehberliğinde 4.5 ayda 20 eseri tamamlayan İlke Kaleş'in sergisini, Kartal Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürü Umut Veli Develi açtı. Kısa bir konuşma yapan Develi, İstanbul'un en genç belediye başkanının yönettiği Kartal'da yetenekli gençlerin önünü açmak için her zaman desteğe hazır olduklarını ifade etti.

Finike Belediyesi, nostaljik ürünlerin sergilendiği "Zaman Tüneli" sergisini açtı.

Nostaljik ürünlerin sergilendiği "Zaman Tüneli" sergisinin açılışına, Finike Kaymakamı Musa Kazım Çelik, Finike Belediye Başkanı Mustafa Geyikçi, İlçe Jandarma Komutanı Murat Kemal Karayaka, Finike Belediyesi başkan yardımcısı Sıdika Gökyar Kızılca, İsmet Çetin, meclis üyeleri Ali Bağrıyanık, Arif Ertuğ ve vatandaşlar katıldı. Sergi, bir ay boyunca vatandaşların ziyaretine açık olacak. Sergide, tarihi bakır tepsilerden vazolara, yemek kaplarından tarım aletlerine, eski radyolardan sinema aletlerine, motosikletlerden nostaljik telefonlara kadar birçok ürün sergileniyor. Başkan Mustafa Geyikçi, "Geçmişten günümüze ışık tutan birçok ürünün bulunduğu "Zaman Tüneli" sergisini açtık. İlçemize ait yöresel ürünler, ilçemizde kullanılan sinema aletleri, motosiklet tutkunlarının bugüne kadar koruduğu klasik motosikletler, nostaljik radyolar, telefonlar gibi birçok ürün burada. Şekerci Han'da bir ay boyunca açık kalacak sergimize tüm halkımız davetlidir," dedi.

Cide Belediyesi'nin desteğiyle "Bir Yeryüzü Ozanı Rifat Ilgaz" adlı oyun tiyatroseverlerle buluştu.

Ankara Birlik Tiyatrosu, "Bir Yeryüzü Ozanı Rifat Ilgaz" adlı oyunu sahneledi. Oyunun hazırlanmasına destek olan Aydın Ilgaz da anıldı. Rifat Ilgaz'ın hayatını konu alan iki perdelik oyun, protokol üyeleri ve ilçe halkı tarafından ilgiyle izlendi. Cide Belediye Başkanı Mehmet Eşref Mutlu, tiyatronun önemiyle ilgili konuşma yaptı.

ETKİNLİK**Torbalı Belediyesi**, Uğur Mumcu'yu andı.

Gazeteci ve yazar Uğur Mumcu, katledilişinin 30. yıldönümünde Torbalı'da şiir ve türkülerle anıldı. Metin Güler tarafından hazırlanan "Aydınlık Türküler, Umutlu Şiirler" adlı programda türküler seslendirildi. Vatandaşlar programa yoğun ilgi gösterdi. Metin Güler'in Uğur Mumcu anısına seslendirdiği şarkılar, duygulu anlar yaşattı.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Engelli Hizmetleri Birimi'yle Çocuk Hakları Birimi, çok özel bir farkındalık etkinliğine imza attı.

Beyaz Baston Görme Engelliler Haftası kapsamında Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Engelli Hizmetleri Birimi'yle Çocuk Hakları Birimi, görme engellilerle ilgili bir farkındalık etkinliği düzenledi. Haller Gençlik Merkezi Seminer Salonu'nda düzenlenen etkinlikte çocuklar, Çocuk Hakları Birimi tiyatro eğitimcileri Seyithan Tokkarabudak ve Cansu Ağbal'ın tiyatro çalışmasına konuk oldu. Tiyatro çalışmasında, görme engelli bireylerin nasıl eğitim aldığı, beyaz bastonu neden kullandığı ve görme engellilerin hayatını kolaylaştıran teknolojiler hakkında bilgi verildi. Etkinlikte ayrıca Engelli Hizmetleri Birimi, sesli betimleme hakkında çocukları bilgilendirdi.

Kırşehir Belediye Başkanı Selahattin Ekicioğlu, Uğur Mumcu Basın Anıtı'nda düzenlenen anma törenine katıldı.

Kırşehir Belediye Başkanı Selahattin Ekicioğlu, CHP Kırşehir İl Başkanlığı tarafından Uğur Mumcu Basın Anıtı'nda düzenlenen törene katıldı. Başkan Ekicioğlu, "Gazetecilik mesleği zor bir süreçten geçiyor. Görevi gerçekleri aktarmak olan gazetecilik, yalanı, iftirayı iş edinmiş görünüyor. Demokrasimizin gelişmesi için ihtiyacımız olan, Uğur Mumcu gibi cesur ve araştırmacı gazetecilerin sayısının artmasıdır," dedi. Anma töreninde, Uğur Mumcu Basın Anıtı'na karanfiller bırakıldı.

Atakum Belediyesi, katılımcı bütçe çalışmalarına devam ediyor.

Atakum Kent Konseyi işbirliğiyle Atakumlu vatandaşların görüşleriyle oluşturulacak katılımcı bütçe için Yenimahalle Mahallesi, Atakent Evleri Sitesi'nde toplantı düzenlendi. "Benim Belediyem", "Benim Bütçem", "Komşularımızla Buluşuyoruz" sloganlarıyla yola çıkan Atakum Belediyesi, vatandaşları ilçe yönetimine dahil ediyor. "Benim Bütçem" çalışmalarına katılan vatandaşlar, nasıl bir ilçede yaşamak istediklerini Atakum Belediye Başkanı Cemil Deveci'ye anlattı. Başkan Deveci, "Atakum'da çok fazla site var. Siteler hem insanları birbirinden uzaklaştırıyor hem de ortak alanda bir araya getiriyor. Biz uzaklaşmayacağız, paylaşma ve birbiriyle konuşma yolunu seçeceğiz," dedi.

Ayvalık Belediyesi, Uğur Mumcu'yu ölümünün 30. yıldönümünde andı.

Gazeteci ve yazar Uğur Mumcu için Ayvalık'ta anma töreni düzenlendi. Vatandaşlar, Uğur Mumcu'nun evinin bulunduğu Armutçuk son durak mevki, tapu kadastro evlerinin bahçesinde bir araya geldi. Anma törenine, Ayvalık Belediye Başkanı Mesut Ergin, belediye meclis üyeleri, siyasi parti temsilcileri, sivil toplum kuruluşları ve çok sayıda vatandaş katıldı. Başkan Mesut Ergin, "Aydınlanma yolundaki tüm emekleri için Uğur Mumcu'yu saygı ve özlemle anıyoruz. 'Vurulduk ey halkım unutma bizi,' diye haykırıyor ve bu cinayetin aydınlatılmasını hâlâ sabırla bekliyoruz," dedi.

Mersin Büyükşehir Belediyesi Engelsiz Yaşam Parkı'ndaki etkinlikler devam ediyor.

Özel gereksinimli bireylerin ve ailelerinin yaşamlarını kolaylaştırmak amacıyla Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından açılan Engelsiz Yaşam Parkı'ndaki etkinlikler devam ediyor. Engelsiz Yaşam Parkı'ndaki kurslara katılan ailelerin ve özel gereksinimli bireylerin mutluluğu yüzlerine yansıyor. Anneler, Engelsiz Yaşam Parkı'ndaki takı kursuna katılıyor, çocukları ise, boyama yaparak keyifli vakit geçiriyor. Takı kursu hakkında bilgi veren Yenişehir Halk Eğitim Merkezi usta öğreticisi Funda Ulaşlı, Engelsiz Yaşam Parkı'na gelen annelerin daha kaliteli vakit geçirmesini amaçladıklarını belirterek, "Çocukları sosyal aktivitelere katıldıklarında kendileri boş kalmayın diye anneler için takı dersine başladık. Takı dersinde bileklikler, gözlük askıları ve kolyeler yapıyoruz. Daha güzel ürünlerimizi mutlaka göreceksiniz," dedi.

Bayraklı Belediyesi, Uğur Mumcu'nun 30. ölüm yıldönümünde anma programı düzenledi.

Gazeteci ve yazar Uğur Mumcu, katledilişinin 30. yıldönümünde Bayraklı'da anıldı. Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı (UMAG) işbirliğiyle Süvari Yüzbaşı Şerafettin Kültür ve Hizmet Merkezi'nde fotoğraf sergisi açıldı. Fotoğraf sanatçısı Gürsel Gökçe'nin eserlerinden oluşan sergi, ziyaretçilere duygu dolu anlar yaşattı. Serginin açılışına, Bayraklı Belediye Başkanı Serdar Sandal, İzmir Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Dilek Gappi, CHP Bayraklı İlçe Başkanı Didem Gültekin, gazeteciler ve vatandaşlar katıldı. Serginin 3 Şubat'a kadar açık kalacağı belirtildi.

Marmaris Belediyesi, ara tatil etkinlikleri kapsamında ücretsiz filmi gösterimi düzenledi.

Marmaris Belediyesi, ara tatile başlayan öğrenciler için etkinlik takvimi hazırladı. Marmaris Belediyesi'nin ücretsiz film gösterimine katılan çocuklar, keyifli bir gün geçirdi. Etkinliklerin ilk gününde "Perili Orman" adlı film izlendi. Film gösterim etkinlikleri iki hafta sürecek. 30 Ocak'ta "Perili Orman", 1 Şubat'ta "Saqu Paqu Büyük Define", 26 Ocak Perşembe ve 2 Şubat Perşembe günü "Zamanda Yolculuk" adlı animasyon filmleri gösterilecek.

Çiğli Belediyesi, Uğur Mumcu'yu andı.

Gazeteci ve yazar Uğur Mumcu, katledilişinin 30. yıldönümünde Uğur Mumcu Mahallesi'ndeki heykelinin başında anıldı. Anma törenine, Çiğli Belediye Başkanı Utku Gümrükçü, meclis üyeleri, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, muhtarlar ve çok sayıda vatandaş katıldı. Törende, Uğur Mumcu heykeline karanfil bırakıldı. Çiğli Belediye Başkanı Utku Gümrükçü, "Bu ülkenin aydınlanma mücadelesine katkıda bulunan, Amerikan emperyalizmini, terörü ve silah kaçakçılığını korkusuzca yazan Uğur Mumcu'nun izinde karanlıkları aydınlatacağız," dedi.

Akhisar Belediyesi, gazeteci ve yazar Uğur Mumcu'yu katledilişinin 30. yıldönümünde andı.

Akhisar Belediyesi Uğur Mumcu Kültür ve Sanat Merkezi'nde düzenlenen anma programına, Akhisar Belediye Başkanı Besim Dutlulu, CHP İl Başkanı İsmail Çalışkan, CHP Akhisar İlçe Başkanı Umut Çavuş, Kadın ve Gençlik Kolları başkanları ve yönetim kurulu üyeleriyle çok sayıda vatandaş katıldı. Anma programında konuşan Akhisar Belediye Başkanı Besim Dutlulu, "Uğur Mumcu'yu anma programına hepimiz hoş geldiniz. Biz, bugüne kadar çok güzel işler başardık, bunlardan biri, Uğur Mumcu Kültür ve Sanat Merkezi. Akhisarlılar için burası 1.200'ün üzerinde öğrencinin eğitim aldığı, kadınların ürettiklerini satarak gelir elde ettiği, folklor oyunlarının oynandığı, modern dansların öğretildiği bir kültür ve sanat merkezi hâline geldi. Herkes buradan bahsederken defalarca Uğur Mumcu'yu anıyor," dedi.

Saray Belediyesi, Uğur Mumcu'yu anma etkinliği düzenledi.

Gazeteci ve yazar Uğur Mumcu, katledilişinin 30. yıldönümünde Saray Atatürk Kültür Merkezi'nde anıldı. Anma etkinliğinde, Uğur Mumcu'nun 1987 yılında Dikili'de yaptığı konuşmanın yer aldığı sinevizyon gösterimi yapıldı. Anma etkinliği, Salih Demirci ve Gökhan Esen'in müzik dinletisiyle devam etti. Anma etkinliğine, Saray Belediye Başkanı Özgen Erkiş, CHP Saray İlçe Başkanı Akın Ayaç, CHP Tekirdağ İl Başkan Yardımcısı Abdül Taşyasan, Saray Belediye Başkan Yardımcısı Fuat Ünal, CHP Saray İlçe Kadın Kolları Başkanı Zeliha Neşeli, CHP Saray İlçe Gençlik Kolları Başkanı Alper Çankıç, Atatürkçü Düşünce Derneği Saray Şube Başkanı Metin Durak, Saray Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürü Arif Naci Öngören, belediye meclis üyeleri, muhtarlar, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ve Uğur Mumcu'nun dostları katıldı.

SPOR

Yenişehir Belediyesi'nin kadınlara yönelik düzenlediği ücretsiz tenis kurslarına katılan kadınlar sertifikalarını aldı.

Yenişehir Belediyesi'nin "Çay Saatinde Tenis Öğrenmeye Ne Dersiniz?" sloganıyla açtığı kurslara katılan 140 kadın, temel tenis eğitimlerini tamamladı. Sertifika dağıtım töreninde kursiyer kadınlarla bir araya gelen Başkan Abdullah Özyiğit, "Göreve geldiğimizde yönetim anlayışımızı altı temel ilke üzerine kurmuşştuk. 'Hareket', ilk ilkemizdi. Vatandaşları, spor etkinlikleriyle, kültür-sanat faaliyetleriyle buluşturuyoruz. Memnuniyetinizi görmek bizi çok mutlu etti," dedi.

ULAŞIM

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Akdeniz Üniversitesi öğrencileri için kampüs içi ücretsiz ulaşım seferleri başlattı.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, öğrenci dostu uygulamalarına devam ediyor, Akdeniz Üniversitesi öğrencilerine ücretsiz ulaşım desteği veriyor. Çevre ve doğa dostu Antalya hedefiyle Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin araç filosuna dahil edilen sıfır emisyonlu çevre dostu elektrikli otobüsler, Akdeniz Üniversitesi kampüsünde öğrencilerin ulaşımını kolaylaştırıyor. Elektrikli otobüsler aracılığıyla günde 2.500 öğrencinin kampüs içi ulaşımı ücretsiz sağlanıyor, seferler gece 23:00'e kadar sürüyor. Öğrenciler, kampüs içi ücretsiz ulaşım seferlerinden oldukça memnun.

ÇEVRE

Burhaniye Belediyesi Sosyal İşler Müdürlüğü, Burhaniye Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi işbirliğiyle "Sıfır Atık Projesi" başlattı.

Burhaniye Belediyesi Sosyal İşler Müdürlüğü'yle Burhaniye Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi işbirliğiyle başlatılan "Sıfır Atık Projesi" için çalışmalar devam ediyor. Burhaniye Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin müdürü Kadriye Atak'ın ve öğrencilerinin başlattığı sosyal sorumluluk çalışması kapsamında kıyafet ve kırtasiye yardımı toplandı. Kırtasiye malzemesi, kitap, ayakkabı, mont, kaban gibi kullanılabilir durumdaki eşyalar, ihtiyaç sahibi vatandaşların faydalanması için Sosyal Market'e teslim edildi.

DİĞER

Honaz Belediyesi ve Belediye-İş Sendikası arasında toplu iş sözleşmesi imzalandı.

Honaz Belediye Başkanı Yüksel Kepenek, Belediye-İş Sendikası'yla masaya oturdu. Honaz Belediyesi ve Belediye-İş Sendikası arasında toplu iş sözleşmesi imzalandı. Sözleşme kapsamında en düşük maaş 10 bin 300 TL olarak belirlendi. İmza törenine, Honaz Belediye Başkanı Yüksel Kepenek; Belediye-İş Sendikası Denizli Şube Başkanı Uğur Cihan, belediye çalışanları ve aileleri katıldı.

Çaycuma Belediyesi ve Belediye-İş Sendikası arasında KHK kapsamında kadroya geçen işçiler için toplu sözleşme imzalandı.

Çaycuma Belediyesi ve Belediye-İş arasında ikinci dönem toplu iş sözleşmesi imzalandı. Çaycuma Belediye Başkanı Bülent Kantarcı, Belediye-İş Sendikası Zonguldak Şube Başkanı Osman Karataş ve ÇAYBEL Genel Müdürü Cemal Özkan tarafından imzalanan sözleşmeyle, KHK kapsamında kadroya geçirilen 198 işçinin maaşlarına %100 zam yapıldı. Zam oranı, kimi ücret gruplarında %140'a ulaştı. Yılda iki ikramiyenin de öngörüldüğü sözleşme kapsamında işçiler önemli sosyal haklara da kavuştu.

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ KAVRAMI VE İÇERİĞİ

Toplu iş sözleşmesi, Türk hukuk sisteminde ve uygulamada sıkça tercih edilen bir sözleşme türüdür, içeriği gereği işyerindeki tüm işçileri kapsayacak şekilde imzalanır. Toplu iş sözleşmesi sayesinde işçiler, toplu hareket etme ve bireysel iş sözleşmesiyle elde edilemeyen koşulları elde etme olanağına sahip olur. Toplu iş sözleşmesinin hazırlanma, imza ve uygulama aşamasında tarafların karşılıklı hakları ve yükümlülükleri belirtilir. Toplu iş sözleşmesinin uygulama ve denetim süreci, herhangi bir olumsuzluk durumunda başvurulacak hukuki yollar, sözleşmeyi kapsamlı hâle getirir. İmzalanan toplu iş sözleşmelerinde, iş sağlığı ve güvenliği, mesleki eğitim ve yeterlilik, istihdam politikaları hakkında düzenlemelere de yer verildiği görülmektedir.

Toplu iş sözleşmesi, bir yıldan az, üç yıldan uzun süreli olamaz. Sözleşmede kararlaştırılan süre, sözleşmenin imzalanmasından sonra herhangi bir değişikliğe açık değildir. Ayrıca bu tür sözleşmelerin yazılı yapılması esastır. Anayasa ve kanunlar kapsamında emredici hükümlere aykırı bir durum olması mümkün olmayacaktır. İş sözleşmeleri, aksi belirtilmedikçe, toplu iş sözleşmesine aykırı olamaz. İş sözleşmelerinin toplu iş sözleşmesine aykırı hükümlerinin yerini toplu iş sözleşmesindeki hükümler alır. Toplu iş sözleşmesinde iş sözleşmelerine aykırı hükümlerin bulunması hâlinde iş sözleşmesinin işçi yaranna olan hükümleri geçerlidir.

Toplu iş sözleşmesi, işçiler nezdinde sadece sendikalar aracılığıyla yapılabilir. İşveren herhangi bir sendikaya üye değilse, toplu iş sözleşmesinin tarafı olabilecektir. Toplu iş sözleşmesinin imzalandığı tarihte sözleşmeye taraf sendikaya üye olanlar, yürürlük tarihinden itibaren, imza tarihinden sonra üye olanlar ise, üyeliklerinin işçi sendikası tarafında işverene bildirildiği tarihten itibaren toplu iş sözleşmesinden yararlanır. Diğer işçiler, sendikaya dayanışma aidatı ödeyerek toplu iş sözleşmesinden yararlanabilir. İşçi sendikası onay verirse, toplu iş sözleşmesinin süresiyle sınırlı olmak üzere işyerindeki tüm işçiler de toplu iş sözleşmesinden yararlanabilecektir. Üyelik aidatı tutan, kuruluşların tüzüklerinde belirtilen usul ve esaslara göre genel kurul tarafından belirlenir. Dayanışma aidatının tutarı da, üyelik aidatından fazla olmamak koşuluyla, sendika tüzüğünde belirlenir. İşveren, bir sendikaya üye olan işçilerle sendika üyesi olmayan işçiler veya ayrı sendikalara üye olan işçiler arasında çalışma şartları veya çalıştırmaya son verme bakımından herhangi bir ayırım yapamaz. Ücret, ikramiye, prim ve paraya ilişkin sosyal yardım konularında toplu iş sözleşmesinin hükümleri saklıdır.

Kaynak: <https://vonahukuk.com/toplu-is-sozlesmesi-nedir/>

FARK YARATAN PROJELER: ÇOCUK ÜNİVERSİTESİ

“MODERN VE NİTELİKLİ BİR EĞİTİM TESİSİ TASARLADIK”

RÖPORTAJ

KEMAL DENİZ BOZKURT

İstanbul-Esenyurt
Belediye Başkanı

Çocuk Üniversitesi Projesi'nden bahsedermisiniz? Projenizin amacı nedir?

KEMAL DENİZ BOZKURT: Türkiye'nin en prestijli üniversitelerinde eğitim veren akademisyenlerin Esenyurtlu çocukları geleceğe hazırlayacağı Çocuk Üniversitesi'ni, çocukları bilime ve sanata yönlendirmek, ilgi duydukları ya da yetenekli oldukları alanlarda donanımlı bireyler olmalarını sağlamak amacıyla hayata geçirdik. 5., 6. ve 7. sınıf öğrencileri, sosyal ve zihinsel gelişimlerini destekleyici aktivitelerle dolu bilimsel programlar kapsamında Esenyurt Belediyesi Çocuk Üniversitesi'nde eğitim alacak. Fen, matematik, geometri, temel mühendislik, işletme ve ekonomi, felsefe, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, uygarlık tarihi ve kültürler, edebiyat, hukuk derslerinin yanı sıra yapay zekâ, uzay bilimleri, bilişim teknolojileri, robot atölyesi, drone atölyesi, enerji üretimi, fotoğrafçılık, duygusal ve psikolojik gelişim eğitimleri de verilecek. Lise öğrencileri için tiyatro ve sinema atölyesi düzenlenecek.

Projenin hazırlık süreci, kapsamı, içeriği, hedef kitlesi, bölgeye ve Esenyurt'a katkısı hakkında bilgi verir misiniz?

KEMAL DENİZ BOZKURT: Esenyurtlu çocukların potansiyelini fark ettik. Çocukların kendi potansiyelini doğru kullanması için harekete geçtik. Esenyurt nüfusunun dörtte birini 0-14 yaş arasındaki çocuklar oluşturuyor. Projemizin hedef yaş grubundaki çocukların nitelikli eğitim alması için ulaşım ağlarına yakın, çok amaçlı modern bir eğitim tesisi tasarladık. Projenin hazırlık sürecinde eğitim tesisinin sıradan okullardan farklı ve nitelikli olmasını amaçladık. Proje kapsamında "Çocuk Üniversitesi" olarak yapılandırmak istediğimiz merkezin hedef kitlesini, yapılan değerlendirme neticesinde "çok zeki" olduğu tespit edilen, sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan dezavantajlı, 10-15 yaş arasındaki çocuklar oluşturuyor.

TÜİK ADNKS verilerine göre, Esenyurt'ta 5-19 yaş grubunda olan çocukların ve gençlerin sayısı 237.302'dir (114.487 kadın, 122.815 erkek). Yaş gruplarına göre kategorize edildiğinde,

5-9 yaş arası nüfus 88.496, 10-14 yaş arası nüfus 78.296 ve 15-19 yaş arası nüfus 70.510 düzeyindedir. TÜİK verilerine göre, çocuk yoksulluk oranının %32 düzeyinde olduğu bilgisinden hareketle, Esenyurt'ta yaşayan 5-19 yaş arasındaki yoksul çocukların ve gençlerin 71.000 civarında olacağı tahmin edilmektedir. Söz konusu bu nüfus, proje teklifinde sunulan merkezin birincil hedef kitlesini oluşturmaktadır.

Çocuk Üniversitesi Modeli: Dünya Ekonomik Forumu tarafından yayımlanan Eğitim İçin Yeni Vizyon Raporu'nda, 21. yüzyılda çocukların ve gençlerin geliştirmesi beklenen beceri setleri üç farklı kategoride tanımlanmıştır:

- **Temel Okuryazarlık:** Yazınsal, aritmetik, bilimsel, bilgi teknolojileri, finansal, kültürel ve vatandaşlık okuryazarlığı.
- **Yetkinlikler:** Eleştirel düşünme, problem çözme, yaratıcılık, iletişim, işbirliği.
- **Karakter Özellikleri:** Merak, girişimcilik, sebat/azim, uyum, liderlik, sosyal ve kültürel farkındalık.

Rapora göre, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin bu üç alandaki performanslarında farklılıklar söz konusudur. Bu farklılıklar, 21. yüzyıl eğitim hizmetlerine erişimde küresel adaletsizliğe işaret etmektedir. Her üç beceri seti kapsamında dünyada en yüksek performansı gösteren ülkeler Finlandiya, Japonya, Kanada ve Güney Kore'dir. Gelişmekte olan birçok ülkenin, az gelişmiş ülkelerin performanslarının en düşük olduğu beceri setleri, yetkinlik ve karakter özellikleridir.

Temel okur-yazarlık alanlarında performans görece daha yüksek düzeydedir. Söz konusu performansın geliştirilmesinde, teknoloji altyapısı, öğretmen kalitesi, kaliteli eğitim hizmetlerine erişim olanakları, gelecek vaat eden lokal eğitim hizmeti modellerinin varlığı gibi dinamiklerin önemli rolü olduğu ifade edilmiştir. Düşük gelir grubundaki ailelere yüksek kalitede eğitim olanakları sağlamak, stratejik misyonlar arasındadır.

"Çocuk Üniversitesi", çocukların ve gençlerin becerilerini (yetkinlik, yeterlilik, karakter) geliştirmeyi hedeflemektedir. Önerilen eğitim hizmeti modeliyle çocuklara ve gençlere sunulacak eğitim olanakları oldukça önemlidir. Çocukların ve gençlerin yetkinliklerinin, karakter özelliklerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Dünya Ekonomik Forumu'nun 2016 Yılı Eğitim İçin Yeni Vizyon Raporu'nda vurguladığı gibi, sosyal ve duygusal öğrenme araçlarının ve metotlarının uygulanmasını amaçlanmaktadır. Raporda, sosyal ve duygusal öğrenme, oyun tabanlı öğrenme, parça-bütün ilişkisiyle öğrenme, koruyucu ilişkileri geliştirme, odaklanmaya zaman ayırma, takdir, reflektif düşünme ve analiz geliştirme, çocukların kendi kişisel becerilerinin avantajlarını yaşamasına yardımcı olma, somut öğrenme hedefleri tanımlama gibi birçok sınıf içi ve sınıf dışı öğrenme yaklaşımı ve yöntemi vurgulanmıştır. Sosyal ve duygusal öğrenme yaklaşımı çerçevesinde Esenyurt Çocuk Üniversitesi'nin eğitimleri "zorunlu" ve "seçmeli" dersler olarak ikiye ayrılmaktadır. Seçmeli derslerin, interaktif/uygulamalı eğitim, pratik yapma/uygulama ve proje/uygulama geliştirme olmak üzere üç şekilde sunulması amaçlanmaktadır. Hafta sonu bir gün zorunlu derslerin, diğer gün seçmeli derslerin verileceği Esenyurt Çocuk Üniversitesi bünyesindeki eğitimler ve dersler aşağıdaki gibidir.

Zorunlu Dersler:

- Fen bilimleri
- Matematik ve geometri
- Temel mühendislik bilimleri
- İşletme ve ekonomi
- Felsefe
- Sosyoloji ve antropoloji
- Psikoloji
- Uygarlıklar tarihi ve kültürler
- Edebiyat
- Hukuk

Seçmeli Dersler:

- Sosyal girişimcilik
- Teknoloji girişimciliği
- Tarımsal girişimcilik
- Kültür-sanat-tasarım girişimciliği

İnteraktif/Uygulamalı Eğitimler:

- Sosyal değerler
- Sosyal fayda ve sosyal etki
- Sosyal farkındalık
- Yapay zekâ
- Astronomi ve uzay bilimleri
- İklim değişimi
- Permakültüre giriş ve doğayla tasarım
- Biyoçeşitlilik
- Atık geri dönüşümü
- Gıda güvenliği ve güvencesi
- Tasarım odaklı düşünme
- Sanat tarihi
- Farklı kültürler/kültürel değerler

Atölye/Laboratuvar/Saha Çalışmaları:

- Sosyal inovasyon atölyesi
- Sosyal girişim atölyesi
- Robotik atölyesi
- Elektronik ve teknoloji uygulamaları atölyesi, akıllı sistemler, elektronik, arduya, sensörlü sistemler
- Kodlama/yazılım atölyesi
- Drone atölyesi
- Bilişim teknolojileri atölyesi
- Fizik laboratuvarı
- Permakültür tasarımı
- Bahçecilik
- Kompost
- Döngüsel ekonomi atölyesi
- Enerji üretimi
- 3-D tasarım atölyesi
- Yaratıcı drama atölyesi
- Tasarım oyunları atölyesi
- Çizim ve resim teknikleri eğitimi
- Grafik-tasarım atölyesi
- Fotoğrafçılık, resim, ahşap oyma, müzik, çamurdan heykel

Proje/Uygulama Etkinlikleri (Proje Grupları):

- Sosyal projeler
- Teknolojik projeler
- Tarım ve atık geri dönüşümü uygulamaları
- Kültür-sanat-tasarım projeleri

Etkili İletişim ve Savunma:

- Nezaket kuralları eğitimi, iletişim teknikleri eğitimi, münazara atölyesi, sunum teknikleri, fikir atölyesi, akıl oyunları atölyesi

Duygusal ve Psikolojik Gelişim:

- Temel değerler, öz farkındalık ve duygular eğitimi

Proje Yönetimi ve Kariyer Gelişimi:

- Proje döngüsü yönetimi, sürdürülebilirlik, girişimcilik, kariyer planlama, yurtdışı mobilite/eğitim olanakları ve liderlik eğitimi

Projesi belediyemizin uzman kadrosu tarafından hazırlanan Çocuk Üniversitesi, 700 metrekarelik yapı oturma alanına inşa edilmiştir, toplam inşaat alanı 1.600 metrekaredir, üç katlı modern bir yapıdır. Çocuk Üniversitesi'nde, derslikler, kütüphane, amfi, atölye, sinema odası, modern kent mobilyalarıyla, özel peyzajıyla geniş bir bahçe yer almaktadır. Hedef kitlemizdeki 11, 12 ve 13 yaşındaki çocuklar için her ihtiyacın düşünüldüğü donanımlı bir yapıdır. Projemizde önceliği, ihtiyaç sahibi ailelerin üstün zekâlı, ancak imkânlarla erişimi kısıtlı olan çocuklarına verdik. Sosyo-ekonomik yapı itibarıyla Esenyurt'un yaklaşık %42'sini oluşturduğunu bildiğimiz dar gelirli ailelerin çocuklarına nitelikli eğitimler vererek, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamaya ve aydınlık nesiller yetiştirmeye katkıda bulunmayı amaçlıyoruz.

Projeyi planlarken bütçe, yatırım, kaynak ve mevzuat açısından herhangi bir zorluk yaşadınız mı? Yaşadıysanız, bu zorlukları aşmak için hangi çalışmalarını yaptınız?

KEMAL DENİZ BOZKURT:

Projemizi planlarken ve uygularken herhangi bir zorlukla karşılaşmadık.

FARK YARATAN PROJELER: TEKNOLOJİ VE İNOVASYON MERKEZİ

“YENİLİKÇİ FİKİRLERİN ÜRETİLMESİNE İMKÂN TANIDIK”

Teknoloji ve İnovasyon Merkezi Projesi'nden bahseder misiniz? Projenizin amacı nedir?

AKİF KEMAL AKAY: Seyhan Belediyesi Teknoloji ve İnovasyon Merkezi'ni (SEYTİM), teknoloji ve girişimcilik alanında gençlerin niteliklerini geliştirmek amacıyla hayata geçirdik. Ekipman ve altyapı desteğiyle eğitim modelleri geliştirdik, yenilikçi fikirlerin üretilmesine imkân tanıdık. Öncelikli hedefimiz, teknolojiyi tüketen değil, geleceği üreten bir nesil oluşturmak. Teknoloji ve İnovasyon Merkezi, her yaşta vatandaşın teknolojik gelişmeleri yakından takip edeceği, eğitim alabileceği, yenilikçi fikirler üreteceği, bu fikirleri hayata geçirebileceği bir merkez olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ekonomik büyüme ve sürdürülebilir rekabet avantajı için yenilik üretebilen ve teknolojiyi yönetebilen nitelikli gençlere ihtiyacımız var. Teknolojik inovasyon eğitimi, özellikle gelişmekte olan ülkeler için önem taşıyor. Gençlerin sosyal, kültürel, teknolojik, sanatsal, sportif, bilimsel, akademik ve mesleki gelişimine katkıda bulunmak, istihdam sorununu çözmek, gençlerin potansiyelini fark etmek ve inovatif bakış açısı geliştirmek çok önemli. Dünyadaki ve Türkiye'deki teknolojik inovasyon örneklerini değerlendirmek, sosyal inovasyon sayesinde gençlerin ekonomik ve sosyal yaşama katılımını sağlamak, gençleri doğru yöne kanalize edecek yeni uygulamaları hayata geçirmek gerekiyor. Biz de bu amaçla Seyhan Belediyesi Teknoloji ve İnovasyon Merkezi'ni kurduk.

Z kuşağı olarak adlandırılan, teknolojiyi çok iyi kullanan yeni neslin kentimizin ve ülkemizin gelişimine katkıda bulunacağına, fikirlerini üretime dönüştüreceğine hep birlikte tanık olacağız. Geleceğin liderleri, değişim sürecine uyum sağlamanın ötesine geçip, geleceğe yön verenler olacak. Seyhan Belediyesi Teknoloji ve İnovasyon Merkezi, geleceğe yön vermek ve dijital dönüşümü hızlandırmak amacıyla faaliyetlerine devam ediyor.

Merkezin ikinci etabında, Dünya Bankası tarafından fonlanan SEECO projesi kapsamında "SEYTİM Girişimcilik Merkezi Projesi" için hibe almaya hak kazandık. Bu projeye, bilgisayar, tekstil, epoksi ve cam füzyon atölyeleri oluşturacağız,

genç girişimcilerle kadın girişimcilere destek olacağız. Merkezdeki Sanat Evi'nde seramik, cam sanatları, ahşap oymacılığı, origami atölyeleriyle kadınlara yönelik mesleki eğitimler düzenleniyor.

Projenin hazırlık süreci, kapsamı, içeriği, hedef kitlesi, bölgeye ve Seyhan'a katkısı hakkında bilgi verir misiniz?

AKİF KEMAL AKAY: Teknoloji ve İnovasyon Merkezi'ni, öğrencilerin gelişmiş teknolojik imkânlarla ulaşması için hayata geçirdik. Teknoloji ve İnovasyon Merkezi Projesi'yle Genç Dostu Şehirler Proje ve Fikir Yarışması'na katıldık, ödül almaya hak kazandık. Gençlerin ve çocukların bilimi, sanatı ve gelişen teknolojiyi takip edebileceği, uygulayabileceği, kendi projelerini üretebileceği ve yetenekleri doğrultusunda faaliyetlerde bulunabileceği bir alana ihtiyaç olduğunu tespit ettik, bu doğrultuda Teknoloji ve İnovasyon Merkezi'ni kurduk.

Hazırlık aşamasında, yerel yönetimler, Gençlik ve Spor Bakanlığı, özel kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşlarının çatısı altında faaliyet gösteren gençlik merkezleriyle teknoloji inovasyon merkezlerinin iyi uygulama örneklerini yerinde inceledik.

RÖPORTAJ

AKİF KEMAL AKAY

Adana-Seyhan
Belediye Başkanı

Akademisyenlerden, alanın uzman eğitimcilerden ve girişimcilerden oluşan ekibimiz, ulusal/uluslararası teknoloji merkezlerini inceledi. Çocukların ve gençlerin teknolojik, sosyal, kültürel, sanatsal, sportif, bilimsel, akademik ve mesleki gelişimine katkıda bulunacak, toplumsal ve ekonomik yaşamda aktif katılımcı birey olmalarını sağlayacak eğitim modeli geliştirdik.

Teknoloji ve İnovasyon Merkezi'nde, programlama, bilişim teknolojileri uygulama, havacılık ve uzay, girişimcilik, robotik kodlama uygulama, elektrik/elektronik uygulama, medya ve film, epoksi uygulama, cam füzyon, tasarım ve tekstil atölyesi, elektronik proje ve robotik kodlama laboratuvarı, imalathane, proje hazırlık sınıfı, e-spor arenası, Cahit Arf çok amaçlı salon yer alıyor.

Vatandaşlar, uygulamalı eğitimlerden (bilimsel proje hazırlama teknikleri RDWorks, proje yönetim teknikleri, sosyal medyada güvenlik, C, C++, java, python, php, javascript, unity, mobil uygulama, adobe XD, autocad, 3ds max, 3D slicer, after effects, GRBL, adobe premiere, photoshop, fusion 360, arduino, nesnelere interneti, (lot uygulamaları), oyun temelli blok kodlama, MBlock, scratch, tinkercad ile 3D tasarım, robotik kodlama, finansal okuryazarlık, e-ticaret, dijital pazarlama) ücretsiz yararlanabiliyor.

Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu tarafından sağlanan hibe desteğiyle merkezin çatısına kurduğumuz yenilikçi tarım uygulamaları serasında vatandaşlara tarım teknolojileri eğitimi veriliyor. Üretim alanlarının daraldığı, su kaynaklarının azaldığı günümüzde, temiz gıdaya ulaşmaları için vatandaşları bilinçlendiriyoruz.

Tam otomasyonlu akıllı seranın programları, Teknoloji ve İnovasyon Merkezi'nde hazırlandı. Serada, marul, fesleğen, patates, domates, maydanoz, biber, çilek, yeşil soğan, dereotu ve ıspanak üretilmektedir. Belediyemiz bünyesinde oluşturduğumuz, Teknoloji ve İnovasyon Merkezi'nde çalışmalarına devam eden Tarımda İnovasyon Merkezi aracılığıyla yenilikçi tarım uygulamaları gerçekleştiriyoruz, teknolojik gelişmelerden ve yöntemlerden faydalanıyoruz. Doku kültürü laboratuvarı kurduk. Alternatif ürün yetiştirme sürecinde zor köklenen bitkileri çoğaltmak, virüssüz bitki elde etmek ve sağlıklı fideler üretmek amacıyla çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Topraksız tarım sistemlerini (besleyici film tekniği, substrat kültürü, durgun su kültürü, aeroponik, katlı sistem, kokopit, akuaponik) dikey tarımla entegre ederek, farklı bitki türleri yetiştirmeyi hedefliyoruz. Tarımda inovasyonu ve teknolojiyi kullanıyoruz. Bu sistemler sayesinde vejetasyon süresi kısılıyor, üretim yapılan gün sayısı artıyor ve birim alanda daha fazla bitki yetiştiriliyor. Yapay zekâ aracılığıyla sebze üretiyoruz.

Teknoloji ve İnovasyon Merkezi'nde güneş enerjisi sistemi de kurduk. Bu sayede yenilenebilir enerji kaynağı kullanıyor, uygulama alanlarının ve seranın enerji ihtiyacını karşılıyoruz. Son altı ayda merkezdeki eğitimlere ve etkinliklere 15.000'den fazla vatandaş katıldı. Teknoloji ve İnovasyon Merkezi, eğitim, tasarım ve üretim alanlarında hizmet vermek amacıyla kuruldu. Gelişmiş teknolojik altyapısı ve imkânlarıyla bölgemizde ilk olma özelliği taşıyor.

Teknoloji ve İnovasyon Merkezi'nde proje ekiplerimiz tarafından tasarlanan "BİLGE 01" adlı bilgisayar ürettik. Bilgisayar, belediyemize bağlı Bilgi Evleri'nde öğrenciler tarafından kullanılmak üzere sınırlı sayıda üretildi. Daha fazla sayıda bilgisayar üretmeyi hedefliyoruz. "BİLGE 01" sayesinde öğrenciler EBA'da derslerini online takip edebilecek, YouTube'dan ders videoları izleyebilecek, ofis programlarını kullanabilecek ve internette araştırma yapabilecek. Proje ekibimiz, bir üst versiyonu üretmek için çalışmalara başladı.

Adana Bilim ve Sanat Merkezi öğrencilerinden oluşan, çalışmalarını Teknoloji ve İnovasyon Merkezi'nde gerçekleştiren SEYTİM Eryurt Roket Takımı, geçen yıl lise kategorisinde birinci oldu, bu yıl da üniversitelerle beraber orta irtifa kategorisinde yarıştı. Teknofest Roket Yarışması'nda dereceye giren takımların roketleri, Samsun'daki Teknofest'te sergilendi ve tanıtıldı. Takımlar, lise (5.000 feet), orta irtifa (10.000 feet), zorlu görev (10.000 feet) ve yüksek irtifa (20.000 feet) kategorilerinde mücadele etti.

SEYTİM Eryurt Roket Takımı, Teknofest 2022 Roket Yarışması'nda, üniversitelerin ve daha önce atış yapan liselerin katıldığı orta kategoride yarıştı, 41 takım arasında dördüncü oldu, "En İyi Takım Ruhu" ödülüne layık görüldü. Teknoloji ve İnovasyon Merkezi'ni ziyaret eden Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu, SEYTİM Eryurt Roket Takımı'yla tanıştı, öğrencilerin ürettiği roketi imzaladı.

Toplam 15.688 öğrencinin katıldığı Root 2022 Robotik Kodlama Yarışması'na, ilkökul grubunda 29, ortaokul grubunda 26 öğrenciyle katıldık. "REX 2022" ve "ROOT 2022" robotik kodlama yarışmalarına katılan öğrencilerimiz büyük bir başarıya imza attı (REX 2022'de Türkiye şampiyonluğu ve ikinciliği, ROOT 2022'de 5.7 ve 8'lik derece). Teknoloji ve İnovasyon Merkezi, UNHCR tarafından "İyi Uygulama" örneği olarak gösterildi.

Akdeniz Bölgesi'nde düzenlenen 3. Altın Çilek Ödül Töreni'nde "Teknoloji ve İnovasyon" ödülüne layık görüldü.

Projeyi planlarken bütçe, yatırım, kaynak ve mevzuat açısından herhangi bir zorluk yaşadınız mı? Yaşadıysanız, bu zorlukları aşmak için hangi çalışmalar yaptınız?

AKİF KEMAL AKAY: Bütçe, yatırım, kaynak ve mevzuat açısından herhangi bir zorluk yaşamadık. Ulusal/uluslararası proje başvurularıyla çalışmalarımızı çeşitlendirdik. Teknoloji ve İnovasyon Merkezi'ni geliştirmeye devam ediyoruz. Bölgemizdeki üniversitelerle işbirliği yapıyoruz, bölgemizin teknoloji alanında kalkınmasına yönelik çalışmalar yürütüyoruz. Çok amaçlı merkezi üç bölüm olarak tasarladık. İç tefrişat, demirbaşlar ve sarf malzemeler olmak üzere üç ana başlıkta satın alma işlemleri yaptık.